WIELKA PRZYGODA

3 KLASA

część 2

Ćwiczenia | edukacja polonistyczna i społeczna

imię

nazwisko

klasa

nowa era Twoje mocne strony

WIELKA PRZYGODA

Ćwiczenia są skorelowane z podręcznikiem *Wielka przygoda klasa 3, semestr 1* dopuszczonym do użytku szkolnego i wpisanym do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego do edukacji wczesnoszkolnej.

Numer ewidencyjny podręcznika w wykazie MEN: 1088/5/2022

Ćwiczenia zostały opracowane na podstawie *Programu edukacji wczesnoszkolnej w klasach 1–3 „Wielka przygoda”* zgodnego z podstawą programową z 14 lutego 2017 roku.

Nabyta przez Ciebie publikacja jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy o przestrzeganie praw, jakie im przysługują. Zawartość publikacji możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie umieszczaj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, to nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Możesz skopiować część publikacji jedynie na własny użytek.

Szanujmy cudzą własność i prawo. Więcej na **www.legalnakultura.pl**

Wykorzystywanie treści niniejszego Utworu, w jakiejkolwiek formie lub w jakimkolwiek procesie, do celów eksploracji tekstu i danych, uczenia maszynowego, rozwoju i/lub szkolenia i/lub wzbogacania sztucznej inteligencji jakiegokolwiek rodzaju jest surowo zabronione.

nowa era

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. 2025
ISBN 978-83-267-5209-4

Autorzy: Elżbieta Kacprzak, Anna Ładzińska, Małgorzata Ogrodowczyk.
Nadzór koncepcyjno-redakcyjny serii: Marzanna Polit.
Redaktor merytoryczny serii: Bożena Gepert.
Redaktorzy serii: Iwona Lewandowska (edukacja polonistyczna, społeczna i przyrodnicza), Monika Kubik (edukacja matematyczna).
Opracowanie redakcyjne: Małgorzata Misiak
Redakcja merytoryczna: Bożena Gepert.
Redakcja językowa: Agnieszka Grzegółka-Maciejewska.
Nadzór artystyczny: Kaia Pichler. **Opieka graficzna:** Elżbieta Grozdew, Anna Szaniawska.
Projekt okładki: Logoteka Piotr Rudź, Elżbieta Grozdew.
Projekt graficzny: Małgorzata Burakowska. **Opracowanie graficzne:** Marta Krzywicka.
Realizacja projektu graficznego: Kamilla Chmara, Dorota Gajda.
Fotoedycja: Maciej Wróbel, Agnieszka Byczkowska.
Obróbka kolorystyczna zdjęć, ilustracji i montaże: Piotr Kawecki.

Nowa Era Sp. z o.o.
Aleje Jerozolimskie 146 D, 02-305 Warszawa
www.nowaera.pl, nowaera@nowaera.pl, Centrum Kontaktu: 58 721 48 00

Druk i oprawa: Elanders Polska Płońsk

Jak korzystać z zeszytu ćwiczeń

1

wyklejanka

kreatywne zabawy i ćwiczenia logiczne

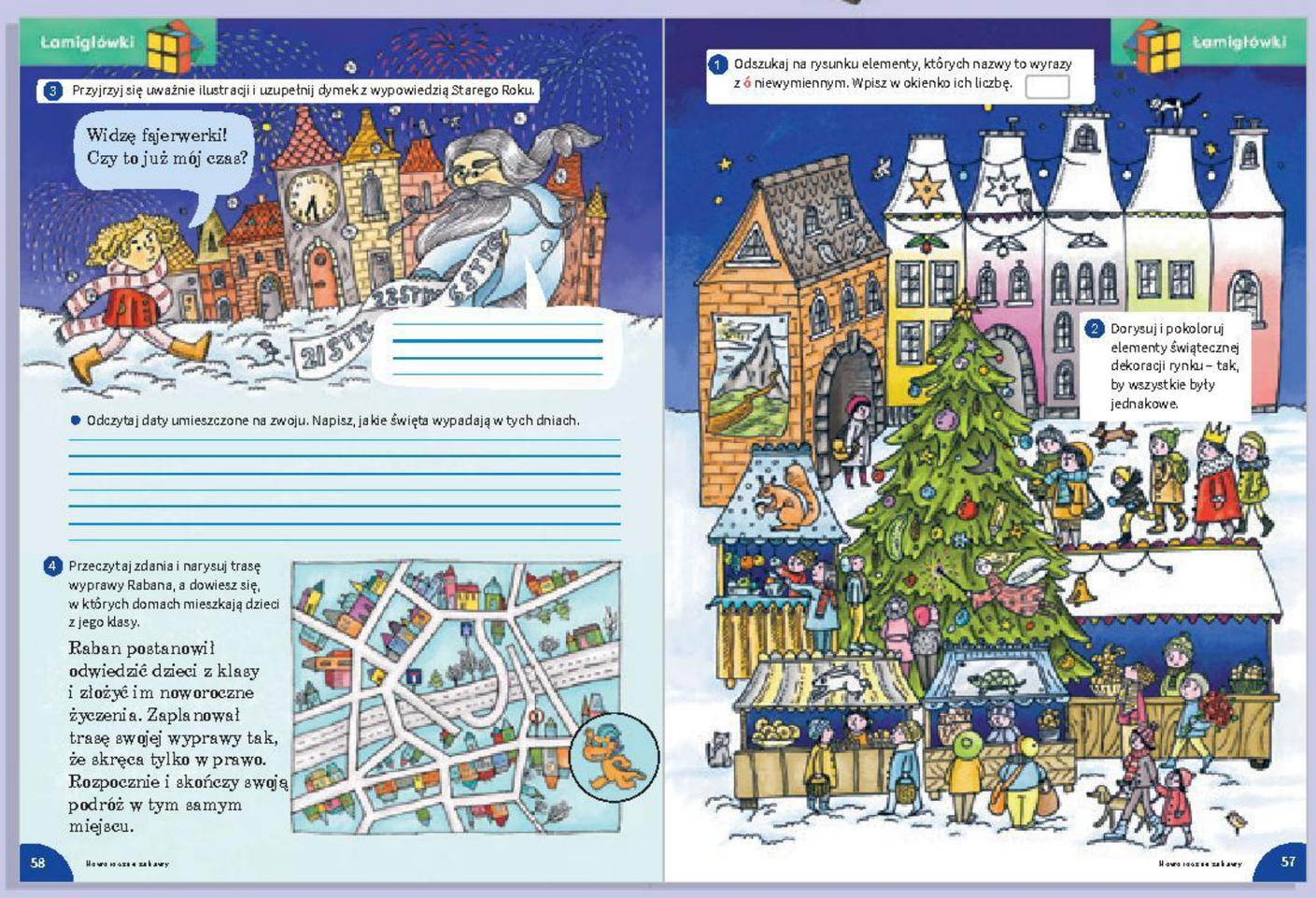

Łamigłówki

Czytam i rozumiem

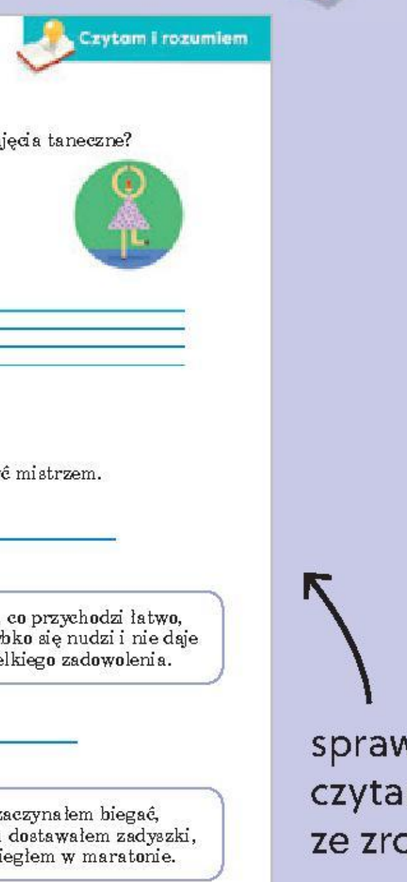

sprawdzian czytania ze zrozumieniem

Nasze lektury

ćwiczenia do lektury zamieszczonej w podręczniku lub z listy lektur

Czy to już umiem?

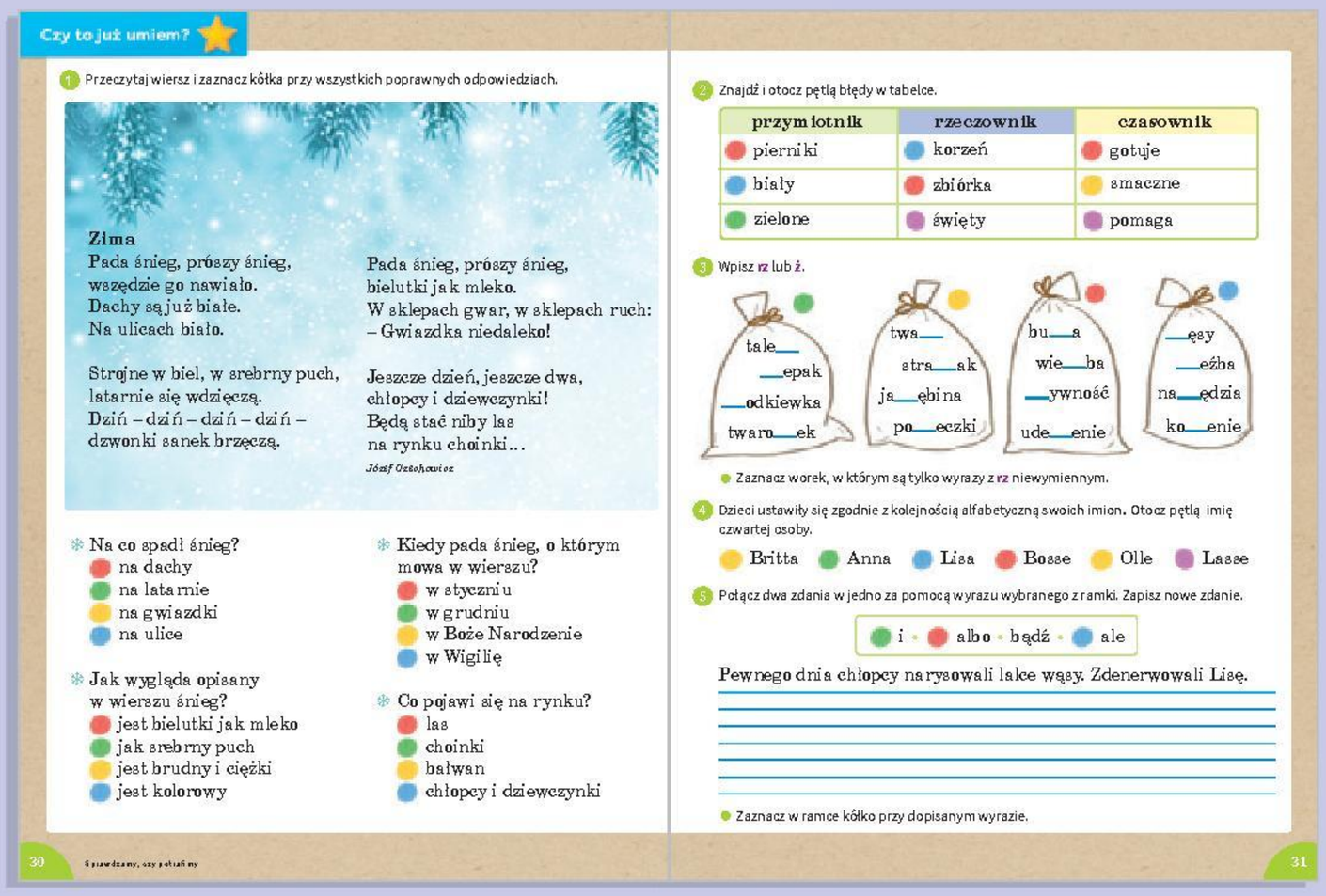

krąg tematyczny / temat dnia / odniesienie do podręcznika

zadania do samokontroli

1 Na podstawie opowiadania z podręcznika połącz portrety dzieci z ich rycerskim zachowaniem.

Zosia

Jacek

Kuba

Julka

pomaga starszym w zakupach

zawsze mówi prawdę

broni młodszych

pomaga w nauce

- Podaj imię i przykład rycerskiego zachowywania znanej ci osoby.

2 Na podstawie tekstu o Zawiszy Czarnym zapisz zasady rycerskiego zachowania.

Każdy rycerz powinien:

1. Postępować honorowo.
2.
3.
4.
5.

3 Pokoloruj taką samą kredką powiedzenie i jego właściwe wyjaśnienie.

rycerskie zachowanie	człowiek idealny, bez wad
rycerz bez skazy	honorowe, kulturalne zachowanie

4 Utwórz z podanych sylab wyrazy należące do rodziny wyrazu **rycerz**.

rzyk ry ry ce cer ski

ry cer stwo cer skość ry

- Zapisz te wyrazy w zeszycie.

5 Uzupełnij diagramy według wzoru.

K	A	M	I	E	Ń		
K	A	M	I	E	N	I	
K	A	M	I	E	N	I	E

K	O	N	I	E

K	O	R	Z	E	N	I	

D	Ł	O	Ń		

- Dokończ zdania pasującymi wyrazami z wybranego diagramu.

Rycerz zawsze podaje pomocną _____

Maćkowi nikt nie podał pomocnej _____

Dama dworu miała piękne _____

1 Przeczytaj opis tarczy i narysuj ją zgodnie z opisem.

Tarcza jest podłużna, trójkątna. Pionowa i pozioma kreska dzielą ją na cztery pola. Górne pole z lewej strony jest jasnoniebieskie. Widać na nim duże słońce. Na górnym granatowym polu z prawej strony błyszczą trzy gwiazdy. Dolne pola tarczy są w kolorach białym i czerwonym. Na każdym z nich widać po jednym srebrnym mieczu.

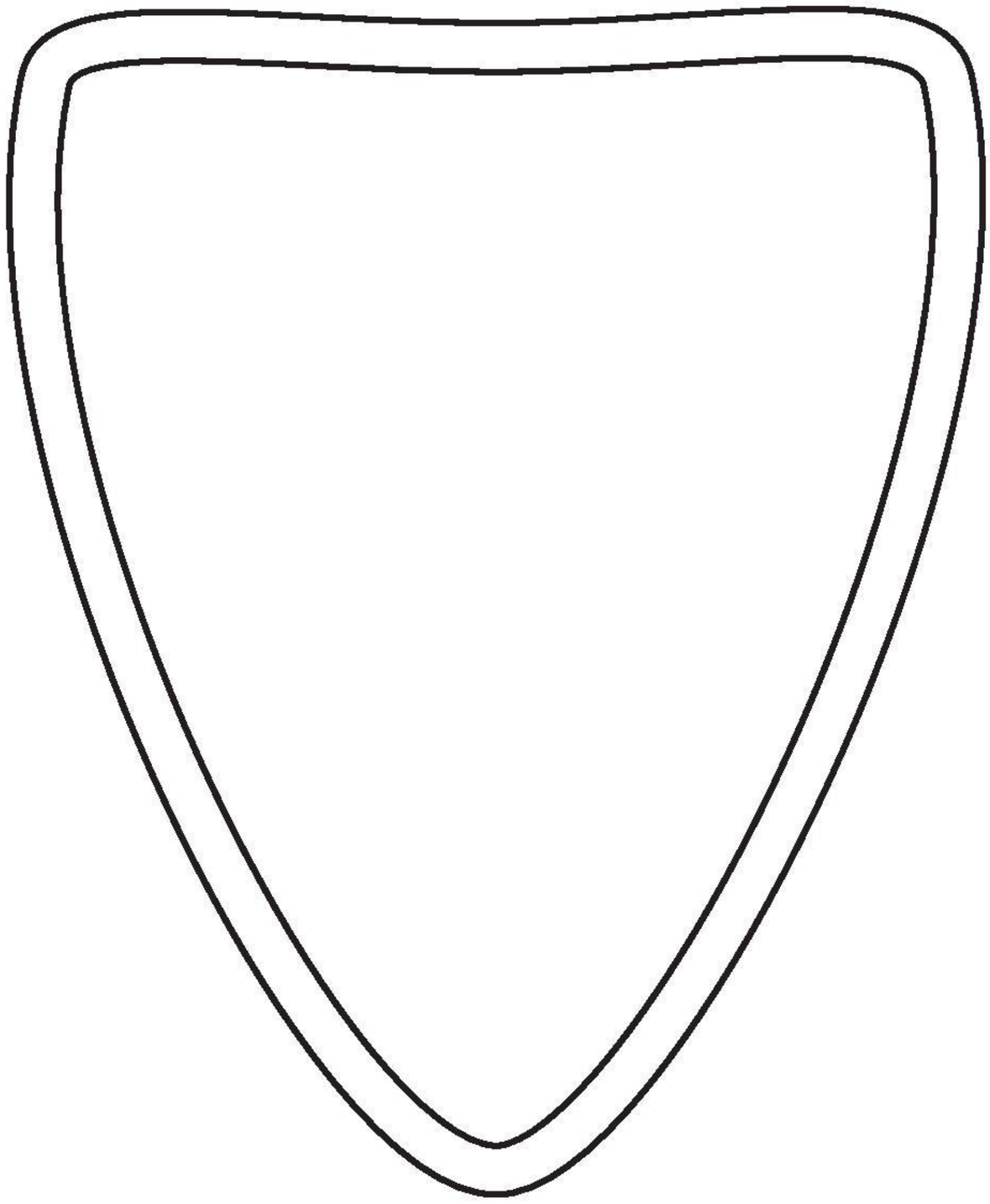

2 Na podstawie tekstu i swojego rysunku dopisz do podanych rzeczowników po dwa przymiotniki.

tarcza – _____ _____
jaka?

pole – _____ _____
jakie?

słońce – _____ _____
jakie?

miecz – _____ _____
jaki?

1 Na podstawie wiersza „Jesień” napisz, co mogą znaczyć słowa poety.

mgła w pole szła – **na polu widać było mgłę**

las śpiewał –

deszcz płakał –

2 Wymyśl i napisz pełnymi zdaniami odpowiedzi na pytania.

Czym mogły się martwić drzewa w listopadzie?

Co słońce mogło powiedzieć ludziom?

O czym mógł myśleć jesienny deszcz?

3 Opowiedz o dzisiejszej pogodzie. Możesz skorzystać z podanych wyrazów. Najpierw użyj języka, jakim posługujesz się na co dzień, za drugim razem użyj języka, jakim mógłby się posłużyć poeta w wierszu.

słońce	świeci	opromienia, rozjaśnia, oświetla świat
chmury	widać	pędzą po niebie, zakryły niebo, zasłoniły niebo
wiatr	wieje	gra, szumi, dmucha, gwiżdże, szaleje
deszcz	pada	rosi ziemię, dudni w szyby, płacze
mgła	jest widoczna	wędruje po polu, otula ulicę, wciska się między domy, spowija ziemię
jesień	mamy	panuje, króluje, maluje drzewa, żegna ptaki

- Ułóż i zapisz „poetyckie” zdanie o jesieni.

4 W ciągu liter podkreśl tym samym kolorem rzeczowniki i pasujące do nich przymiotniki.

zimnepowietrzewiejeciepłydzieńpadaciemnachmuramyśli

szumiwysmukłedrzewostoigęstamgłagwiżdżeporywistywiatr

- Wpisz rzeczowniki wraz z przymiotnikami we właściwe miejsca. Najpierw sprawdź, na jakie pytania odpowiadają przymiotniki.

rodzaj męski jaki?	**rodzaj żeński** jaka?	**rodzaj nijaki** jakie?

1 Ułóż dwa zdania z jak największą liczbą wyrazów z **rz** niewymiennym. Popatrz na wzór.

Bu**rz**a ude**rz**yła w ko**rz**enie wie**rz**by i **rz**ędy **rz**epaku.

2 Wpisz do tabelki podane wyrazy w liczbie mnogiej.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
smaczna rzodkiewka	
zepsuty odkurzacz	
ostry wierzchołek	
czarna rzęsa	

3 Od podanych rzeczowników utwórz przymiotniki i podpisz rysunki. Zaznacz **rz**.

+ wie**rz**ba = gałązka wie**rz**bowa

+ orzech

+ rzepak

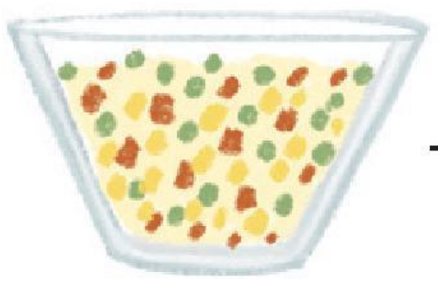

+ warzywa

+ porzeczki

4 Podane wyrazy wpisz do diagramu w kolejności alfabetycznej.

burza • piskorz • talerz • wierzba • rzeka

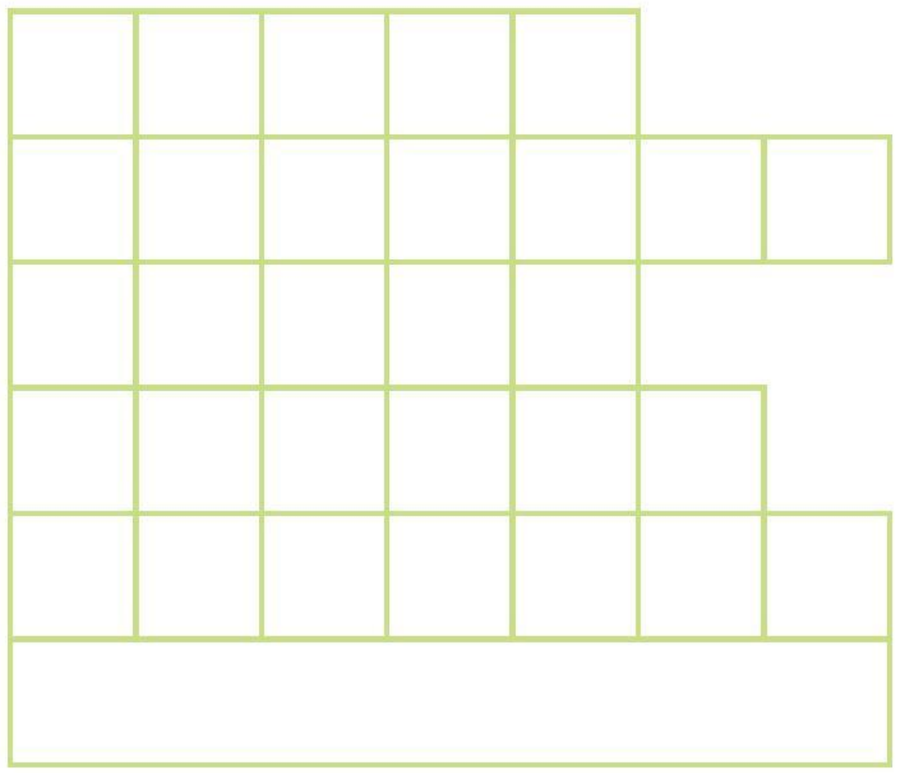

- Dopisz w polu na końcu jeden własny wyraz z **rz** niewymiennym. Zachowaj kolejność alfabetyczną.

5 Pokoloruj pola, na których są wyrazy zawierające wyraz **rzut**.

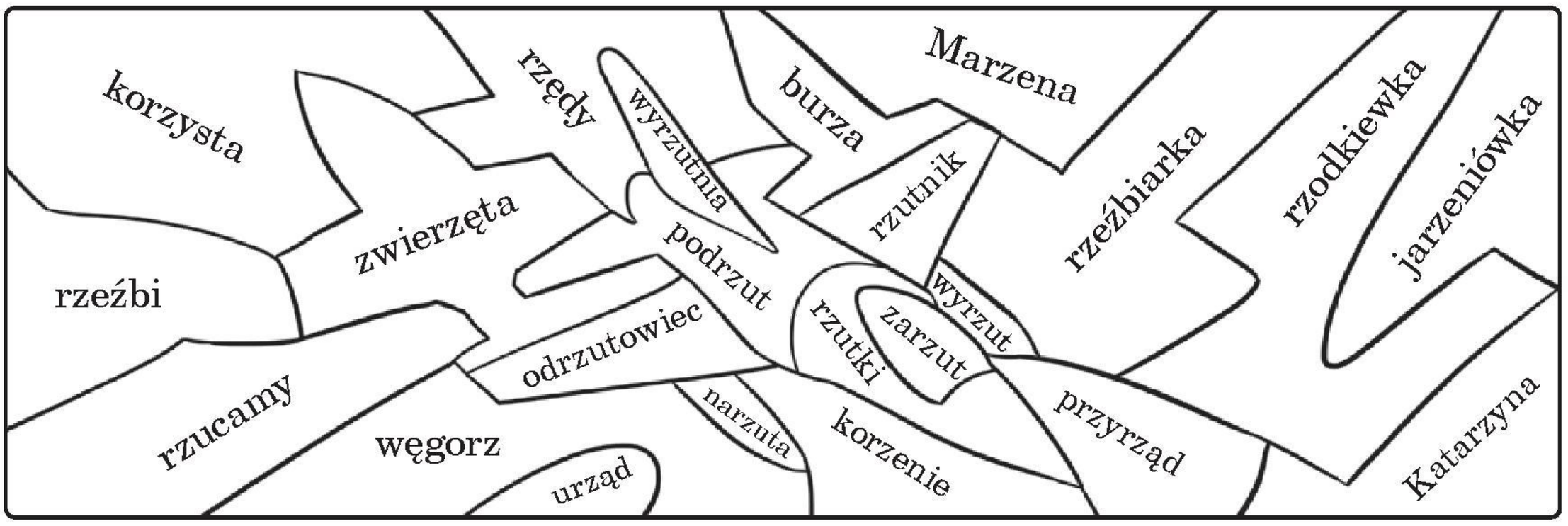

6 Wyobraźcie sobie, że gdzieś istnieje miasto, w którym wszystkie instytucje i obiekty mają nazwy zawierające wyrazy z **rz** niewymiennym. Podajcie własne przykłady takich nazw.

1 Wiatr zwiał niektóre sylaby. Wpisz je i odczytaj zdanie.

2 Otocz pętlą imię damy, która podarowała różę zwycięzcy pojedynku.

Damy oglądały pojedynek rycerzy. Po jego zakończeniu jedna z nich podarowała zwycięzcy różę. Była to dama, po której lewej stronie siedziała dama też trzymająca czerwoną różę w prawej ręce.

3 Utwórz wyrazy z sylab zapisanych na jednakowo ułożonych rękawicach.

- Z wyrazów ułóż zdanie i je zapisz.

4 Przeczytaj nazwy rodzajów broni, jakimi posługiwał się rycerz. Zacznij od litery, którą wskazuje strzała i poruszaj się w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara.

● Podpisz rysunki kolejno odczytanymi wyrazami.

5 Pomóż rycerzowi wybrać najkrótszą drogę, którą dojedzie do króla Artura, władcy sąsiedniego państwa. Wskazuje ją strzałka z wyrazem, który:

- nie jest przymiotnikiem,
- nie zawiera spółgłosek miękkich,
- składa się z trzech sylab.

● Pokoloruj właściwą strzałkę.

1 Wpisz imiona bohaterów opowiadania „Mistrz”.

2 Za co Lenka była wdzięczna sąsiadowi?

3 Uzupełnij zdania wyrazami wybranymi z ramki.

rano • po południu • wieczorem • najpierw • teraz • później • następnie

_____ Lenka była zła na swojego sąsiada.

_____ dziewczynka była sąsiadowi wdzięczna.

Podziękowała mu ze sceny, a _____ upiekła dla niego ciasto marchewkowe.

4 Napisz, komu i za co chcesz okazać swoją wdzięczność.

_____ za przyjaźń

_____ za miłe słowa

_____ za pomoc w nauce

_____ za smaczne jedzenie

_____ za _____

_____ za _____

5 Połącz każde dwa pasujące do siebie zdania wybranym wyrazem. Zapisz utworzone zdania. Popatrz na wzór.

Tomek szybko odrobił lekcje. Chciał pograć w piłkę.

Tomek szybko odrobił lekcje**, bo** chciał pograć w piłkę.

ponieważ **więc** **dlatego**

Ola bała się klasówki z angielskiego.

Marta chciała podziękować cioci za pomoc.

Paweł źle się czuje.

Nie pojedzie jutro na wycieczkę.

Nie nauczyła się słówek.

Podarowała jej piękny bukiet.

6 Uzupełnij zdania według własnego pomysłu.

Poprosiłam koleżankę o _____, ponieważ _____

_____

Mamy znajoma jest _____, dlatego _____

_____

Janek zgubił _____, więc _____

Czytam i rozumiem

Na podstawie opowiadania z podręcznika wykonaj samodzielnie polecenia 1–3.

1 Zaznacz **X** poprawną odpowiedź na pytanie.

Dlaczego Karolina nie chciała pójść na zajęcia taneczne?

- ☐ Karolina nie lubi tańczyć.
- ☐ Dziewczynka myliła kroki w tańcu.
- ☐ Karolina była zmęczona.

2 Ułóż pytanie do poprawnej odpowiedzi i je zapisz.

_____

_____

_____

_____

- ☐ Przestała mylić kroki w tańcu.
- ☐ Pogodziła się z Anią.
- ☐ Zrozumiała, że nie od razu można być mistrzem.

3 Napisz, kto mógł powiedzieć te zdania.

Bardzo chciałam pojechać do Chin, więc wytrwale uczyłam się chińskiego.

_____

To, co przychodzi łatwo, szybko się nudzi i nie daje wielkiego zadowolenia.

_____

Nauczyłem się jeździć na nartach, gdy miałem 30 lat.

_____

Kiedy zaczynałem biegać, od razu dostawałem zadyszki, ale pobiegłem w maratonie.

_____

4 Podkreśl cechy, które są potrzebne, by osiągnąć wyznaczone cele.

upór wytrwałość zniechęcenie pracowitość konsekwencja

lenistwo punktualność odpowiedzialność

5 Pokoloruj nazwy odczuć towarzyszących osobie, która pomimo trudności osiągnęła swój cel.

satysfakcja	żal	radość	porażka	wiara w swoje możliwości

poczucie własnej wartości	zniechęcenie	duma	zadowolenie

- Uzupełnij zdania pasującymi określeniami z ramek.

Alek po wielu próbach zagrał bezbłędnie i poczuł _____

Pomimo zmęczenia dotarłam na szczyt i odczułam _____

Iwo zrezygnował z udziału w konkursie i teraz ma do siebie

_____

6 Wyodrębnij i zapisz poprawnie trzy zdania. Pamiętaj o wielkiej literze na początku i odpowiednim znaku na końcu.

dlaczego nie idziesz na trening cały czas przegrywam nie zniechęcaj się

7 Odszukaj w tekście opowiadania wyrazy z **ó** i zapisz je we właściwych miejscach.

wyrazy z **ó** wymiennym	wyrazy z **ó** niewymiennym

1 Napisz, który z wymienionych bohaterów w taki sposób zachowywał się w stosunku do Andzi.

Olga • mama • Jeremiasz • Zosia • babcia

_____ – rozśmieszanie, spacery, karmienie kaczek

_____ – ukrywanie smutku pod kocem w kratę

_____ – wykluczanie z zabawy

_____ – podziwianie rysunków

_____ – rozmowy przy herbacie

2 Wklej tytuły pod rysunkami przedstawiającymi Andzię i Jeremiasza.

- Powiedz, w jaki sposób Andzia i Jeremiasz wzajemnie sobie pomagali.

3 Jaki był sekret Andzi? Uzupełnij zdanie.

Tata obiecał Andzi, że podobnie jak _____, będzie patrzeć na świat z góry i będzie się z nią spotykać w _____.

4 Pokolorujcie określenia pasujące do Andzi – na żółto, do mamy – na niebiesko, do Zosi – na fioletowo.

plotkara | wyrozumiała | cierpliwa | bezradna | zarozumiała

nie rozumiała innych | samolubna | milcząca

wiedziała, jak się zachować, gdy komuś jest przykro

5 Połącz sformułowania, którymi posłużyła się Andzia, z ich dosłownym znaczeniem.

smacznie zapomnieć o smutku	stało się coś bardzo smutnego
w kuchni pojaśniało	zjeść sernik z brzoskwiniami
tata zabrał ze sobą słowa	nagle zrobiło się radośniej
wydarzył się koniec świata	po śmierci taty mama często milczała

6 Przeczytaj zdania, które powstaną w wyniku połączenia wyrazu **wspomnienia** ze sformułowaniami w niebieskich ramkach. Porozmawiajcie na ten temat.

Wspomnienia

- są tylko wtedy dobre, gdy są wesołe.
- nie są nam do niczego potrzebne.
- przypominają nam, kim jesteśmy.
- czasami bolą.

7 Ułóż kilka zdań o tym wydarzeniu z lektury, które zostało przedstawione na ilustracji. Napisz, jakie to wydarzenie, kto w nim uczestniczył, dlaczego było ważne dla Andzi. Zacznij od tytułu.

8 Napisz w zeszycie, czy podobała ci się książka „Dziewczynka z parku". Uzasadnij swoją odpowiedź.

1 Na podstawie wiersza odgadnij znane powiedzenia z wyrazem **głowa**. Wpisz brakujące wyrazy.

- stracił ☐☐☐☐☐
- chodzi ☐☐☐☐ po głowie
- ☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐ na karku.
- łamie ☐☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐
- ś☐☐☐☐ na ☐☐☐☐☐☐ stanął
- ręczył ☐☐☐☐☐
- ☐☐☐☐☐☐☐ głowa

● Odczytaj po kolei zaznaczone litery i uzupełnij zdanie.

Brawo! Masz _____ w głowie.

2 W podobny sposób uzupełnij powiedzenia z wyrazem **strach** i wyjaśnij ich znaczenie.

- ☐☐☐☐☐☐ ma wielkie oczy
- najeść się ☐☐☐☐☐☐☐
- trząść się ze ☐☐☐☐☐☐☐

3 Zapisz podane wyrazy w kolejności alfabetycznej. Zaproponuj wyraz, który można napisać w kolorowym polu.

bilard • botwinka • babcia • brokuł

_____ _____ _____ _____ _____

frak • fantazja • finał • futro

_____ _____ _____ _____ _____

1 Popatrz na obraz w podręczniku i pokoloruj właściwie odpowiedzi. Możesz dopisać własne.

- Jakie odczucia i emocje wywołuje w tobie ten obraz?

radość | przygnębienie | szczęście | niepokój | strach | zachwyt

_____ _____

- Co przychodzi ci na myśl, gdy na niego patrzysz?

lato | deszcz | słońce | morze | plaża | las | zabawa

_____ _____

2 Pokoloruj rysunek w dowolny sposób.

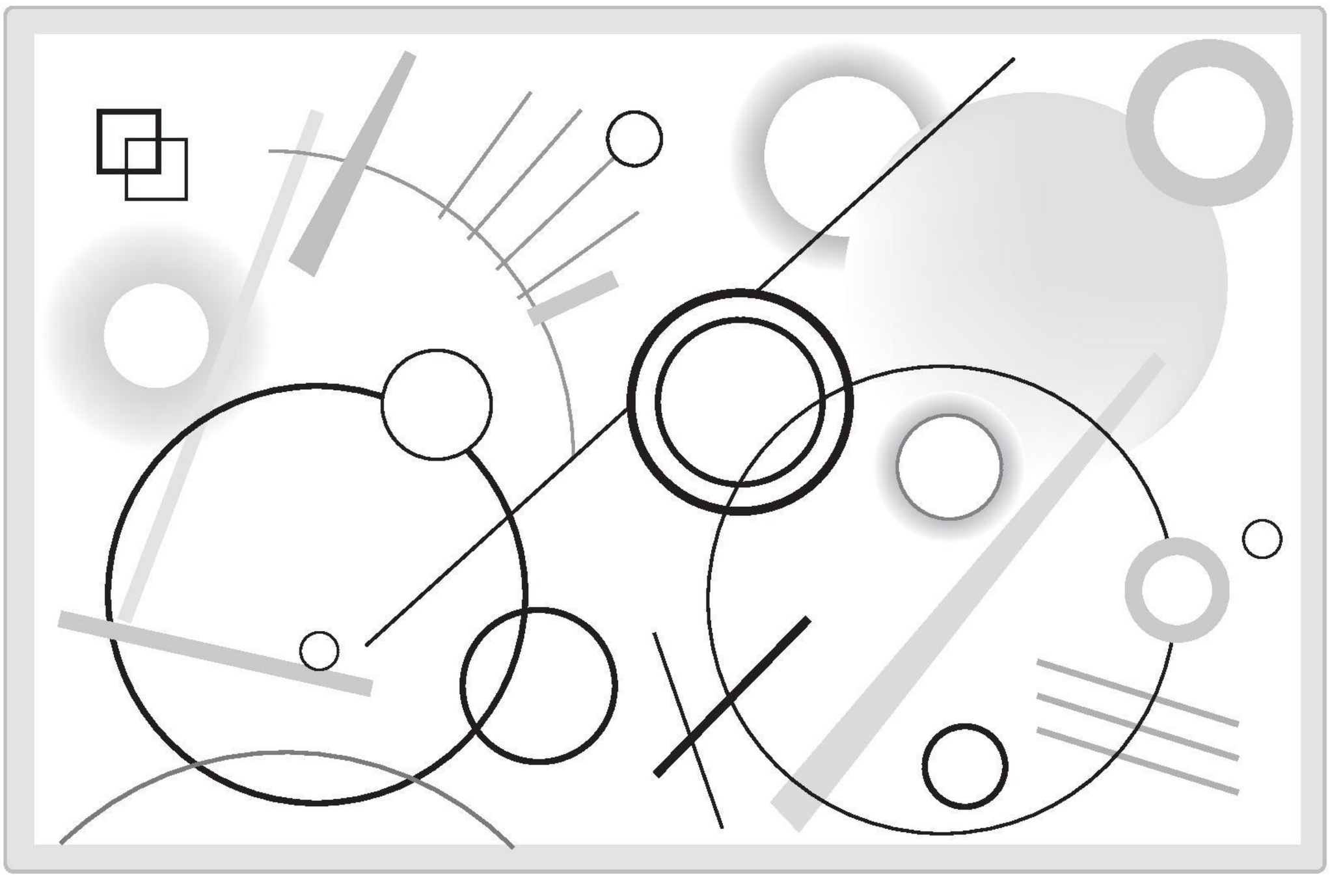

- Dokończ zdania.

Na moim rysunku dominują kolory _____

Ten rysunek wywołuje we mnie uczucie _____

Kojarzy mi się z _____

Można mu nadać tytuł _____

1 Wklej brakujące obrazki zgodnie z kolejnością wydarzeń w tekście i dobierz do nich tytuły.

Bogumił piecze pierniki.

● Utworzony plan wydarzeń zapisz w zeszycie. Numeruj kolejne wydarzenia.

2 Przeczytaj zdanie i skreśl niepotrzebny wyraz.

Opowieść „Toruńskie pierniki” to ~~opis~~ legenda.

- Napisz w zeszycie tytuły innych znanych ci legend. Pamiętaj o wielkiej literze i cudzysłowie w pisowni tytułów.

3 Przeczytaj rozmowę dzieci.

Krzyś czyta najlepiej w klasie, na pewno upiecze najsmaczniejsze ciasteczka.

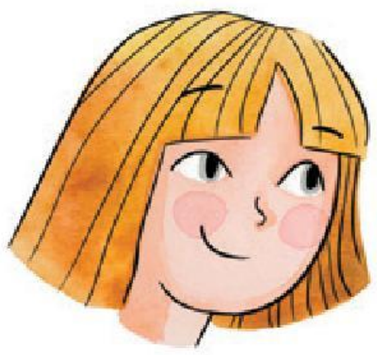

No… ładnie przeczyta przepis.

Chyba żartujesz? Co ma piernik do wiatraka?

- Co miał na myśli chłopiec? Połącz rysunek z właściwym wyjaśnieniem powiedzenia.

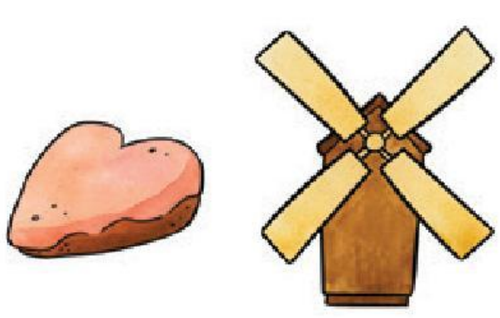

o rzeczach lub sytuacjach, które nie pasują do siebie, nie mają nic wspólnego

o rzeczach lub sytuacjach pasujących do siebie, mających ze sobą związek

4 Uzupełnij według wzoru.

drogi – na drogach liście – w liściach

łąki – na _____ pokoje – w _____

rysunki – na _____ rękawiczki – w _____

5 Połącz wyrazy w pary. Dopisz brakujący wyraz.

bombka drzewko aniołek piernik smakołyk

drzewkach aniołkach bombkach piernikach _____

1 Przeczytaj zdania. Podpisz i pokoloruj rysunki przedstawiające bohaterki opowiadania „Mućka, Pućka i Mela”.

Pućka i Mućka nie stoją obok siebie. Pućka stoi na prawo od Meli.

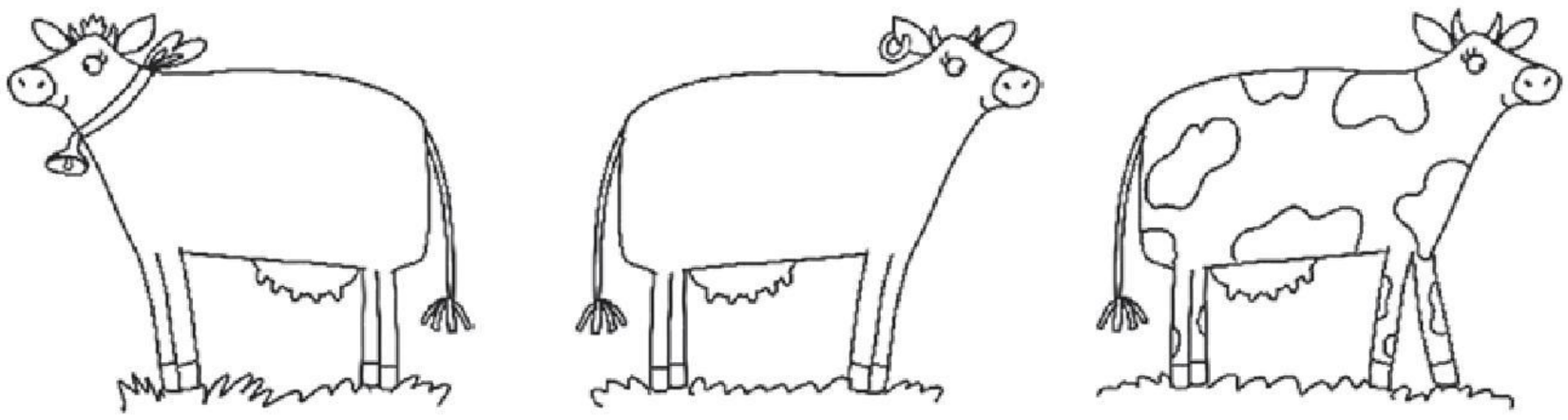

mądra

piękna

skromna

_____ _____ _____

- Połącz „portrety” krów z pasującymi do nich przymiotnikami.

2 Sprawdź w tekście opowiadania, którego produktu nie wytwarzał mleczarz. Otocz go pętlą.

3 Przeczytaj przepis na domowy twarożek i ponumeruj kolejno rysunki.

Przepis na domowy twarożek

Wlej do garnka zsiadłe mleko. Wolno podgrzewaj je do temperatury 45° C – tak długo, aż z mleka oddzieli się serwatka i twaróg. Następnie przełóż twaróg na sito wyłożone gazą. Odsącz lub odciśnij resztę serwatki.

- Sprawdźcie w internecie lub w słowniku, co to jest serwatka i dokończcie zdanie.

Serwatka to _____

4 Połącz sylabę **ser** z innymi sylabami, odczytaj i zapisz wyrazy.

kon

wa

nik

del

ta

we

ki

- Wymyśl i zapisz inne wyrazy, w których nazwach ukrył się **ser**.

5 Połącz każde dwa zdania w jedno za pomocą spójników wybranych z ramki.
Popatrz na wzór.

i • albo • , ale

Mleczarz dbał o krowy.
Produkował mleczne smakołyki.
Mleczarz dbał o krowy **i** produkował mleczne smakołyki.

Babcia przygotuje sernik.
Zrobi kluski z makiem.

Marzena nie może jeść pierników.
Chętnie je dekoruje.

Bullerbyn

Jest starszą siostrą Anny.

Ma tyle lat co Lisa i jest jej ulubioną koleżanką.

Ma 9 lat, jest silny. Opowiada historie o duchach. Będzie inżynierem.

Ma 7 lat. Lubi czytać i bawić się lalkami.

1 Uzupełnij metryczkę lektury i podpisz na rysunku jej bohaterów.

Autor: _____

Tytuł: _____

- Odgadnij, kto zrobił dla Lisy:

chodnik z gałganków – _____

meble – _____

tort – _____.

- Przeczytaj dalsze rozdziały książki i poznaj innych mieszkańców Bullerbyn.

2 Uzupełnij zdania.

_____ to maleńka szwedzka wioska. Znajdują się w niej tylko _____ zagrody. Mieszka w niej _____ dzieci.

Gdy dorośnie, pojedzie do Ameryki i zostanie wodzem Indian.

Ma 8 lat, nie ma rodzeństwa. Szybko biega i lubi bawić się z braćmi Lisy.

3 Ułóż i zapisz odpowiedzi na podane pytania.

Gdzie znajduje się pokój Lisy?

Jakie meble przygotował dla niej tatuś?

Co Lisa ustawiła na półce?

1 Na podstawie tekstu połącz postać prawdziwego Świętego Mikołaja z pasującymi do niego informacjami.

Był biskupem w Mirze.

Jego sanie ciągnie zaprzęg reniferów.

Pomagał ubogim.

Pochodzi z Laponii.

Zmarł 6 grudnia.

Rozdaje cukierki 6 grudnia.

2 Przeczytaj ogłoszenie.

Fundacja Radosne Dni

prosi o pomoc dla najuboższych. W dniach od 1 do 15 grudnia 2022 roku organizujemy świąteczną zbiórkę żywności. Zbieramy produkty spożywcze o długim terminie przydatności do spożycia. Zakupione artykuły prosimy wkładać do koszy stojących obok kas.

Ty też możesz pomóc!

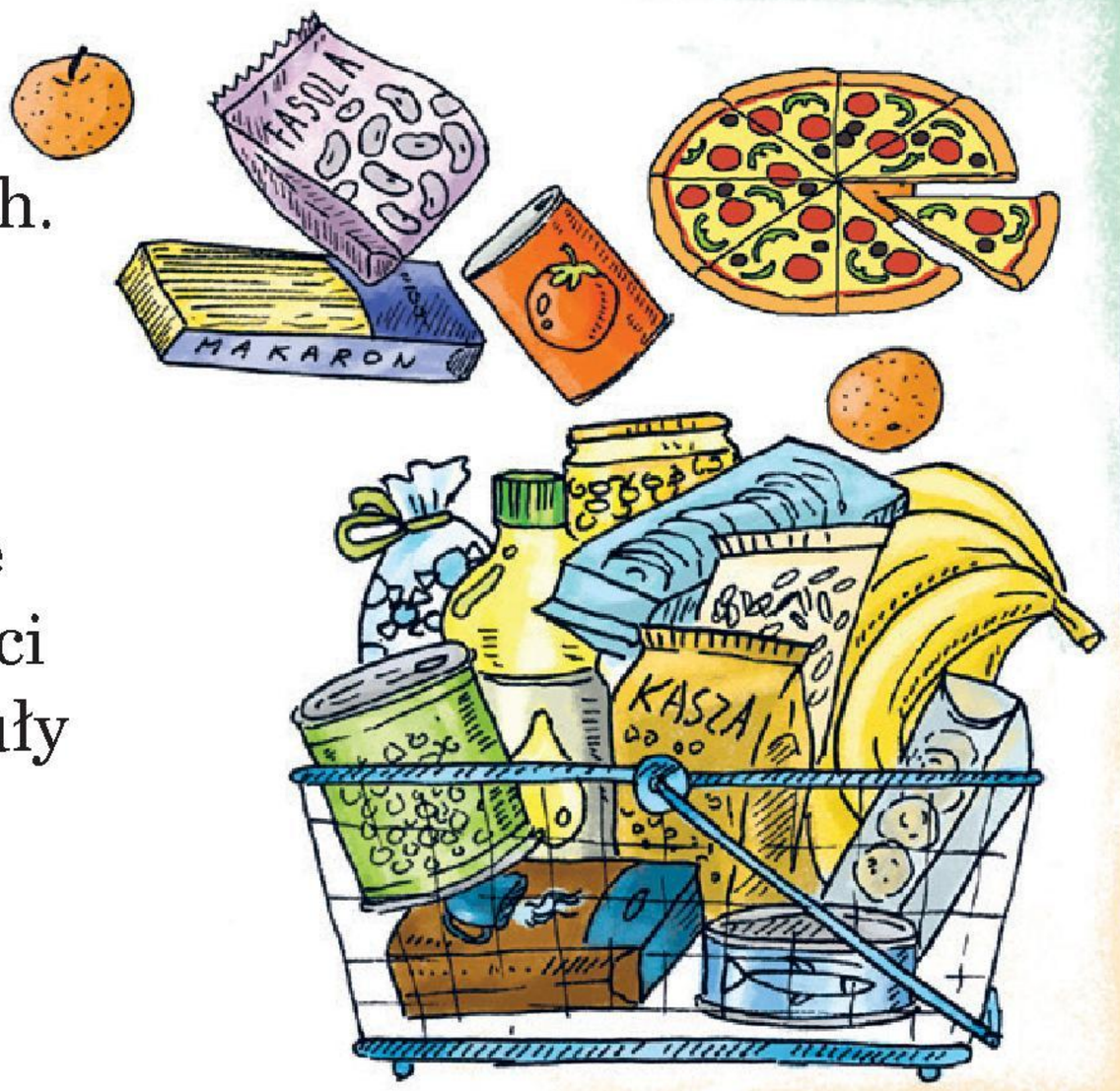

- Skreśl na rysunku produkty, które nie powinny się znaleźć w koszyku. Dorysuj, co jeszcze można w nim zgromadzić.

3 Sprawdźcie w internecie i napiszcie, komu pomaga organizacja UNICEF.

4 Podkreśl w zdaniach czasowniki i powiedz, czym się różnią. Zaznacz ich zakończenia.

Ja przygotuję dekoracje.
On przygotuje strój Mikołaja.

- Ułóż podobne zdania do ilustracji obok. Co może powiedzieć chłopiec?

Ja _____ krzyżówkę.

Ona _____ zadanie.

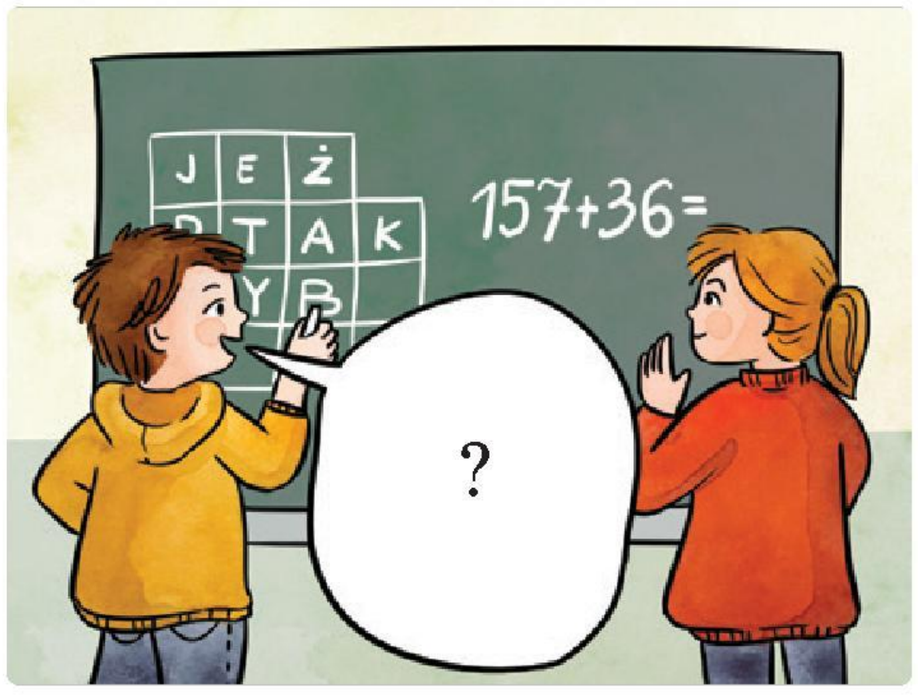

5 Przeczytaj zdania. Podkreśl czasowniki zakończone na **-uje**, **-ują**.

Wolontariusz to człowiek, który bezinteresownie angażuje się w pomoc potrzebującym. Niektórzy porównują go do Świętego Mikołaja. Wolontariusze pracują w domach dziecka, hospicjach, domach pomocy społecznej, schroniskach dla zwierząt i w wielu innych miejscach. Podejmują się różnych zadań. Organizują zbiórki pieniędzy i darów, ratują skrzywdzone zwierzęta, udzielają porad.

- Utwórz od trzech podkreślonych czasowników czasowniki w innej formie. Popatrz na wzór.

angaż**uje** – angaż**uję** – angaż**ują**

Czy to już umiem?

1 Przeczytaj wiersz i zaznacz kółka przy wszystkich poprawnych odpowiedziach.

Zima

Pada śnieg, prószy śnieg,
wszędzie go nawiało.
Dachy są już białe.
Na ulicach biało.

Strojne w biel, w srebrny puch,
latarnie się wdzięczą.
Dziń – dziń – dziń – dziń –
dzwonki sanek brzęczą.

Pada śnieg, prószy śnieg,
bielutki jak mleko.
W sklepach gwar, w sklepach ruch:
– Gwiazdka niedaleko!

Jeszcze dzień, jeszcze dwa,
chłopcy i dziewczynki!
Będą stać niby las
na rynku choinki…

Józef Czechowicz

- Na co spadł śnieg?
  - na dachy
  - na latarnie
  - na gwiazdki
  - na ulice

- Jak wygląda opisany w wierszu śnieg?
  - jest bielutki jak mleko
  - jak srebrny puch
  - jest brudny i ciężki
  - jest kolorowy

- Kiedy pada śnieg, o którym mowa w wierszu?
  - w styczniu
  - w grudniu
  - w Boże Narodzenie
  - w Wigilię

- Co pojawi się na rynku?
  - las
  - choinki
  - bałwan
  - chłopcy i dziewczynki

2 Znajdź i otocz pętlą błędy w tabelce.

przymiotnik	rzeczownik	czasownik
pierniki	korzeń	gotuje
biały	zbiórka	smaczne
zielone	święty	pomaga

3 Wpisz **rz** lub **ż**.

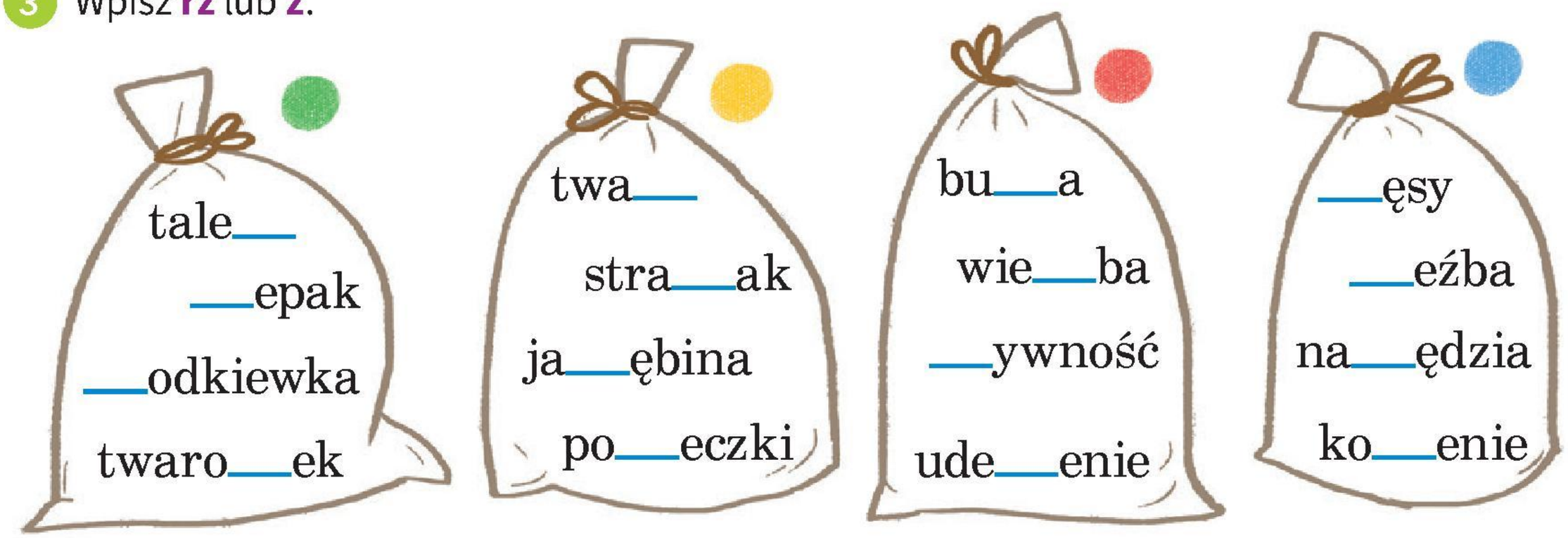

- Zaznacz worek, w którym są tylko wyrazy z **rz** niewymiennym.

4 Dzieci ustawiły się zgodnie z kolejnością alfabetyczną swoich imion. Otocz pętlą imię czwartej osoby.

Britta Anna Lisa Bosse Olle Lasse

5 Połącz dwa zdania w jedno za pomocą wyrazu wybranego z ramki. Zapisz nowe zdanie.

i • albo • bądź • ale

Pewnego dnia chłopcy narysowali lalce wąsy. Zdenerwowali Lisę.

- Zaznacz w ramce kółko przy dopisanym wyrazie.

Czy to już umiem?

6 Pokoloruj pola, na których są zapisane rzeczowniki z przymiotnikami według kodu.
rodzaj żeński rodzaj męski rodzaj nijaki

kolorowa bombka	zi
zielone drzewko	śnie
biała czapka	ma

długi łańcuch	ro
grzeczne dziecko	żek
pluszowy miś	żek

- Otocz pętlą wyraz, który powstanie z sylab zapisanych pod wyrazami w rodzaju żeńskim.

zima lody śnieżek rożek

7 Pokoloruj kółka na kolory znajdujące się przy wybranych przez ciebie odpowiedziach i porównaj je z kolorami kółek z wyklejanki.

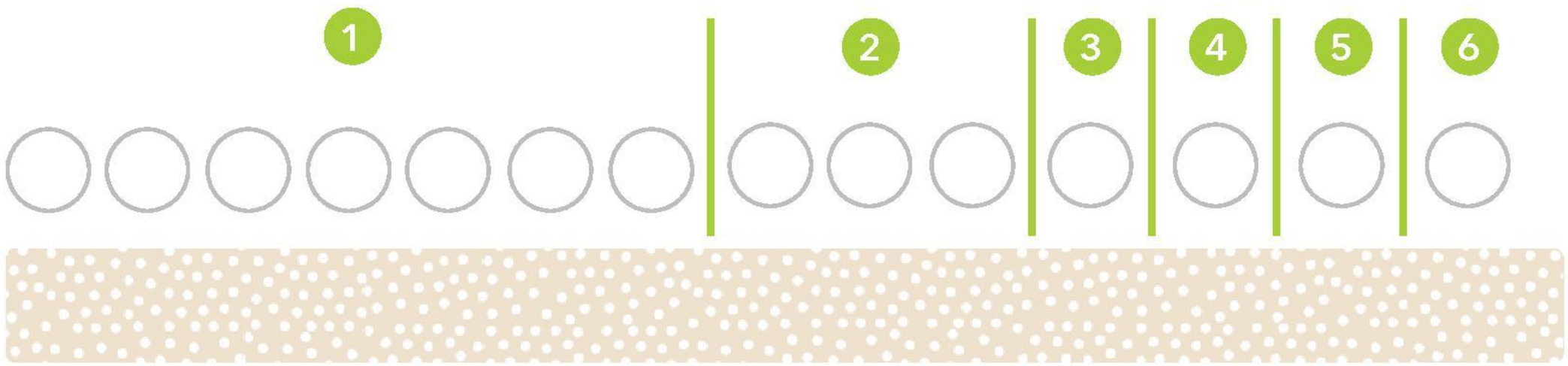

Narysuj buźki według zasady: umiem ☺, muszę poćwiczyć 😐.

1	rozumiem cicho czytany tekst wiersza	4	układam wyrazy w kolejności alfabetycznej
2	rozpoznaję rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki	5	łączę dwa zdania za pomocą podanego wyrazu
3	poprawnie zapisuję wyrazy z rz niewymiennym	6	określam rodzaj rzeczownika wraz z przymiotnikiem

1 Przeczytaj zaproszenia wysłane do dwóch różnych osób. Podkreśl na obu elementy, którymi różnią się teksty.

Mamy zaszczyt zaprosić
Szanownego Pana
Daniela Solskiego
na przedstawienie
„Królowa Śniegu”
w wykonaniu naszej klasy.
Spektakl odbędzie się
21.12.2022 roku o 16.00
w sali 102 naszej szkoły.
uczniowie klasy IIIc

Janku,
zapraszamy Cię
na przedstawienie
„Królowa Śniegu”
w wykonaniu naszej klasy.
Spektakl odbędzie się
21.12.2022 roku o 16.00
w sali 102 naszej szkoły.

koleżanki i koledzy z IIIc

● Uzupełnij zdania na temat zaproszeń.

Pierwsze zaproszenie jest dla _____ osoby.

Zawiera zwroty grzecznościowe: _____

_____

Drugie zaproszenie jest dla _____.

2 Połącz sformułowania z odpowiednimi zaproszeniami.

Szanowny Panie Dyrektorze,

Z przyjemnością zapraszam Pana na...

Cześć, Karolciu!

Zaproszenie

Zaproszenie

Z poważaniem...

Czekam na Ciebie...

Proszę, przyjdź do mnie.

3 Przeczytaj rymowankę i podkreśl wyrazy z **ch**.

Raz pewien duszek łakomczuszek,
z apetytem zjadł racuszek.
Potem płakał ten łakomczuch duch,
bo przez całą noc go bolał brzuch.
Czy ktoś z was widział, żeby duchy
kiedykolwiek jadły racuchy?

- Podpisz rysunki i dopisz zdrobnienia według wzoru. Zaznacz wymianę **ch** na **sz**.

łakomczu**ch**

łakomczu**sz**ek

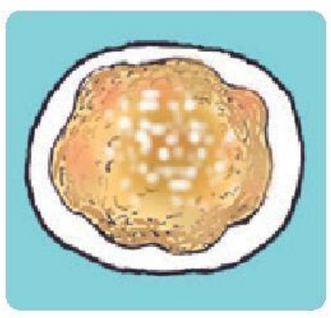

4 Przepisz zdania. Podkreślone wyrazy napisz w liczbie mnogiej.

Druh Franek na górskiej wędrówce obserwował przyrodę. Później opowiadał nam o szybkiej kozicy, potężnym orle, śpiącym suśle.

5 Dokończ zdania, dopisując po trzy wyrazy zakończone na **ch**.

Zuzanna lubi jeździć na narta**ch**, _____

Rafał rozmawiał z kolegami o _____

Pola zapomniała o _____

1 Na podstawie opowiadania i ilustracji z podręcznika dokończ zdania.

Ania nie przychodziła do szkoły, bo _____

Czekała na operację, która _____

Dzieci postanowiły pomóc w _____

Zorganizowały kiermasz _____

Niespodziewanie z pomocą dzieciom przyszedł/przyszli _____

Po operacji Ania prosiła, żeby _____

2 Napisz, jak się czują ludzie, którzy pomagają innym. Możesz skorzystać z podpowiedzi.

są zadowoleni • czują się potrzebni • są szczęśliwi

3 Uzupełnij zdanie, wpisując pod obrazkami odpowiednie zdrobnienia. Popatrz na wzór.

Na kiermasz świąteczny dzieci przygotowały:

choineczki, _____, _____, _____,

_____, _____, _____.

1 Zaznacz **X** właściwe zakończenia zdań i pokoloruj sylaby obok nich.

- W konkursie wzięły udział dzieci z klas:
  - ☐ trzecich.
  - ☐ ósmych.
  - ☐ ze wszystkich klas.
- Świerki rosły:
  - ☐ przed wejściem do szkoły.
  - ☐ na boisku szkolnym pod murem.
  - ☐ koło huśtawek na placu zabaw.
- „Ubieraczami” z naszej klasy byli:
  - ☐ Justyna, Maria, Kuba.
  - ☐ Joasia, Marta, Kamil.
  - ☐ Justyna, Marta, Kuba.
- Nasza choinka była ubrana w:
  - ☐ stare kubki i szare kulki.
  - ☐ kolorowe bombki i złote łańcuchy.
  - ☐ papierowe świąteczne ozdoby.

By	cię
Zwy	gra
Wy	li
	ży
	ep
	liś
	my!
	li!
	si!

● Z pokolorowanych sylab ułóż hasło. Zapisz je.

2 Uzupełnij zdania opisujące szkolną choinkę.

Nasza _____ choinka jest _____ ubrana.

Zdobią ją kolorowe _____, błyszczące

_____ i białe _____. Z góry

zwisają długie _____.

3 Z rozsypanki wyrazowej ułóż zasady dokarmiania ptaków zimą. Zapisz trzy wybrane zasady.

Dokarmiaj karmniku. w bezpiecznym

karmnik ptaki pokarm Dbaj ptakom

od Regularnie Ustaw świeżą w później

Podawaj zostawiaj w czystość miejscu.

jesieni. o wodę. karmniku.

4 Na podstawie zdjęć napisz, czym można dokarmiać ptaki zimą, a czego nie wolno im podawać.

wolno: _____

nie wolno: _____

Nasze lektury

1 Kto w książce „Dzieci z Bullerbyn” opowiada o przygodach dzieci? Odpowiedz na pytanie pełnym zdaniem.

2 Przy obrazkach napisz, w co bawiły się dzieci z Bullerbyn.

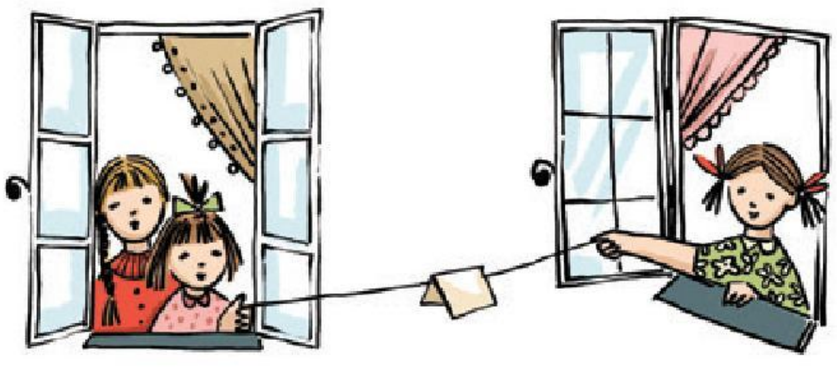

● Napisz, która zabawa i dlaczego była – według ciebie – najciekawsza lub najweselsza.

3 Pod rysunkami przedstawiającymi zwierzęta zapisz imiona ich właścicieli.

Mruczek

Puszek

Malkolm

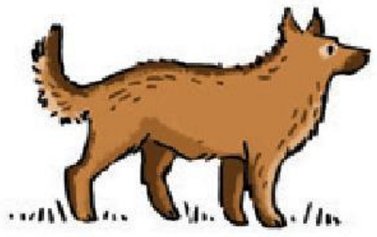

Svipp

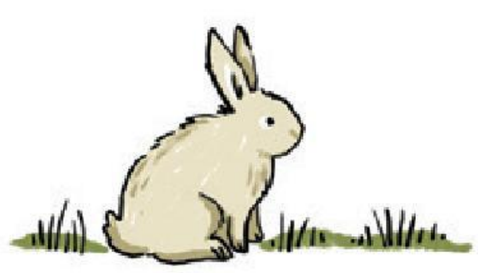

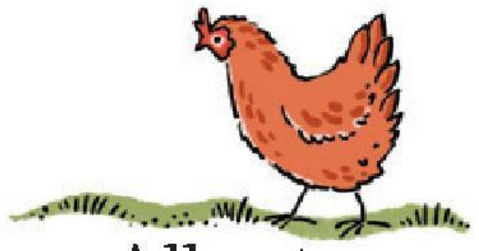

Albertyna

- Napisz w zeszycie, kogo i dlaczego dzieci lubiły najbardziej.

4 Dopisz punkty planu opowiadania o tym, jak Olle dostał psa. Opowiedz historię Svippa według planu.

1. Szewc Grzeczny miał groźnego psa.

2.

3. Pies szczekał na chłopca.

4.

5. Szewc zwichnął nogę.

6.

7. Tatuś Ollego odkupił Svippa.

5 Napisz w zeszycie plan wybranej przygody dzieci i naucz się ją opowiadać.

6 Przeczytajcie rozdział z II części lektury – „Jest już nas siedmioro w Bullerbyn", mówiący o tym, jak obchodzi się w Bullerbyn Gwiazdkę.

1 Uzupełnij list do dzieci z Bullerbyn. Pamiętaj o pisowni wyrazów wielką literą ze względów grzecznościowych.

_____

_____

Bardzo podobały mi się Wasze _____

_____

_____

Mieszkam _____

_____

Chcę Wam napisać, co lubię robić po lekcjach.

Najbardziej _____

_____

_____

_____

Serdecznie Was pozdrawiam

_____

miejscowość i data

nagłówek

treść

zakończenie

podpis

2 Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj hasło.

1. Kto poczęstował dzieci kawą i wafelkami?
2. Jak nazywa się warzywo, którego zagonki plewiły dzieci?
3. Na co Lisa odłożyła pieniądze zarobione za plewienie?
4. Co zrobili chłopcy w stogu siana?
5. Co Bosse podłożył sowie do gniazda?
6. Kto razem z Lisą postanowił uciec z domu?
7. Co dzieci umocowały dla ptaków na jabłonce?
8. Co zaskoczyło dzieci, gdy zimą wracały ze szkoły?
9. Jak się nazywał szewc?

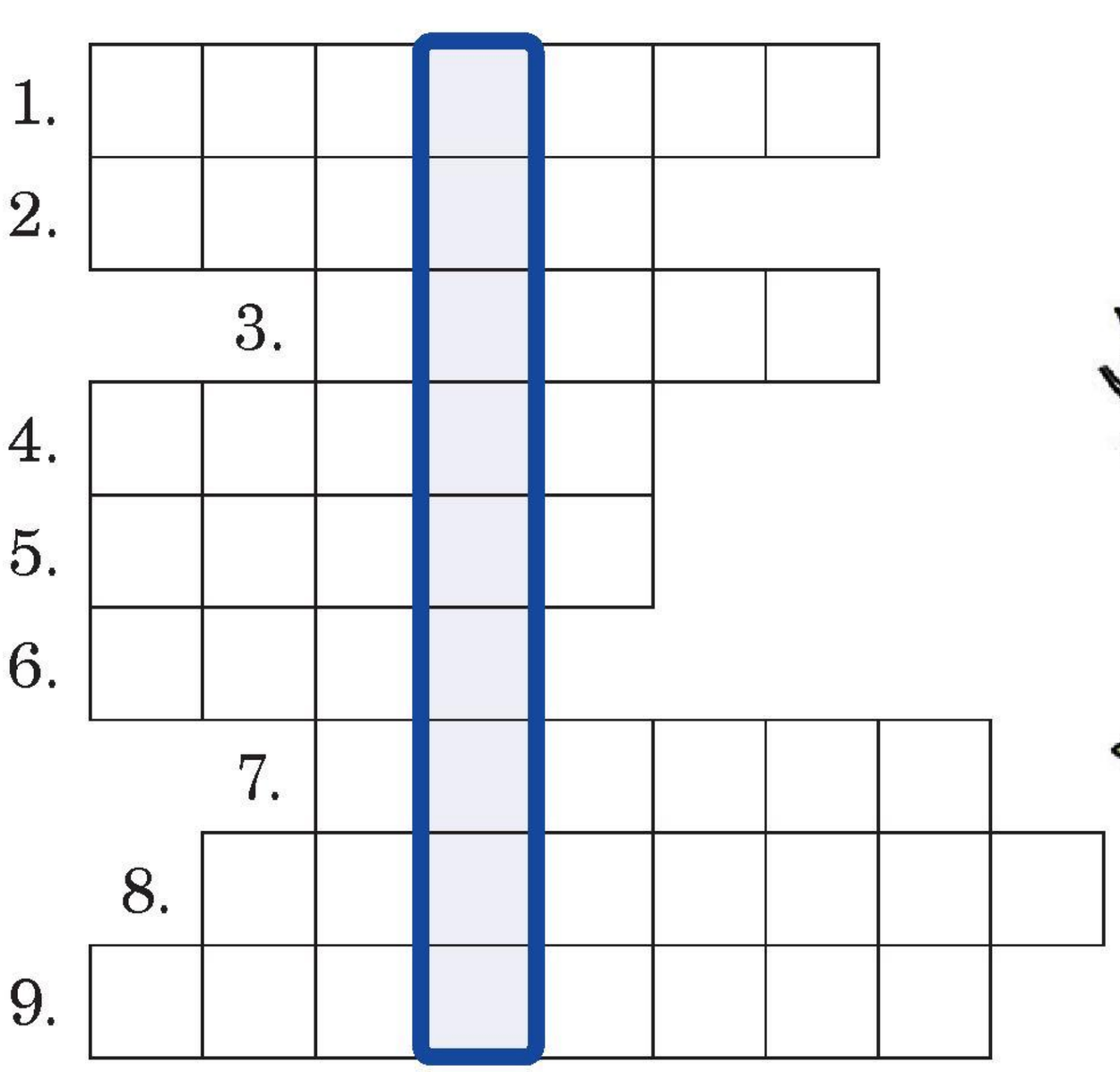

● Dokończ zdanie, wpisując odczytane hasło.

_____ z dziećmi z Bullerbyn.

3 Czy chcielibyście pojechać do Bullerbyn? Porozmawiajcie o tym. Napiszcie, co najbardziej chcielibyście tam robić i z kim się bawić.

4 Napisz w zeszycie kilka zdań o tym, czy podobała ci się książka.

1 Przeczytaj, co mówią dzieci i dokończ zdania. Skorzystaj z informacji w podręczniku.

Zrobiliśmy w klasie malutkie flagi. Powiesimy je na choince.

Emma jest z _____

Pomysł ustawiania choinek w domu pochodzi z mojego kraju.

Hans jest z _____

Jak co roku pocałuję żabkę z choinki na szczęście.

Alice jest z _____

Bardzo lubię słodki turrón, którym się dzielimy przy składaniu życzeń.

Pablo jest z _____

Gdy 24 grudnia pojawi się pierwsza gwiazdka, podzielimy się opłatkiem i usiądziemy do wieczerzy wigilijnej.

Małgosia jest z _____

2 Wklej obrazki pasujące do podpisów lub podpisy pod obrazkami przedstawiającymi kolejne wydarzenia związane ze świętowaniem w Bullerbyn.

Boże Narodzenie w Bullerbyn

Pieczemy pierniki.

Przywozimy z lasu choinki.

Tańczymy wokół choinki.

3 Odczytaj litery zapisane na bombkach i dokończ zdanie.

Prezenty dzieciom w Szwecji przynosi _____

Uczymy się uczyć

1 Na podstawie ilustracji domyśl się, o czym będzie tekst. Zaproponuj tytuł tekstu.

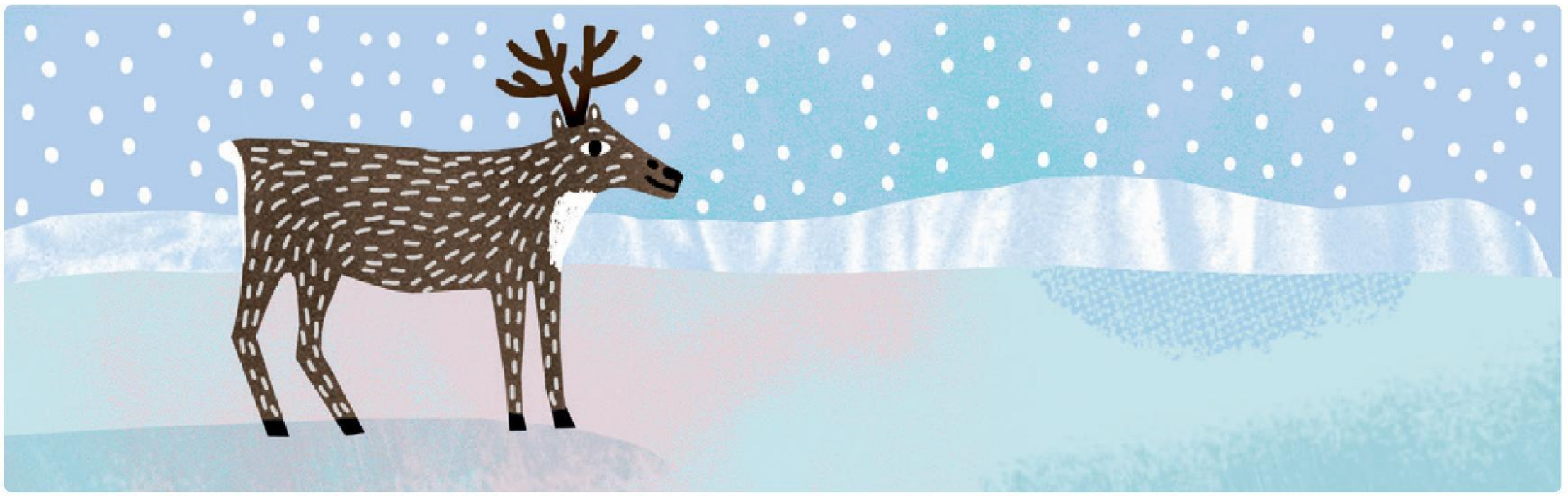

2 Przeczytaj tekst i ustnie odpowiedz na pytania.

Najpierw przeczytaj pytania pod tekstem. Następnie, czytając tekst, podkreśl zdania, w których są potrzebne informacje.

Renifery to duże, silne zwierzęta. Żyją w mroźnym klimacie. Przed mrozem chroni je grube futro. Dorosłe zwierzęta ważą nawet 300 kg i mają ponad 2 m długości. Żywią się trawami, liśćmi krzewów, niektórymi grzybami. Renifery są wytrzymałe, mogą pokonywać duże odległości, potrafią dobrze pływać. Niektóre gatunki zostały udomowione. Znane są z tego, że ciągną sanie Świętego Mikołaja.

- W jakim klimacie żyją renifery?
- Jaką funkcję pełni ich grube futro?
- Czym się żywią?
- Jaką rolę odgrywają w okresie Bożego Narodzenia?

- Czy wszystkie informacje w tekście były potrzebne, żeby odpowiedzieć na pytania?

TAK NIE

3 Odgadnij, jakie fragmenty wyrazów ukryły się pod krą.

Niedź edź polarny poluje na fo , młode rsy i pt .

- Napisz, o czym jest przeczytane zdanie.

To zdanie jest o _____.

4 Policz w jak najkrótszym czasie wyrazy z rodziny wyrazu **dom** i z rodziny wyrazu **dzwon**. Czy musisz czytać całe wyrazy?

dom, domek, dzwoneczek, dzban, dzwonek, domowy, dzwonić, zadomowiony, udomowiony, domownik, dzwonnica, domeczek, domostwo, duma, przydomowy, dzwon, zadzwonić, dzwonnik

- Uzupełnij zdania.

Wyrazów z rodziny wyrazu dom jest _____, a z rodziny wyrazu dzwon jest _____. Inne wyrazy to: _____.

5 Przeczytaj co drugi wyraz, a potem wszystkie pominięte wyrazy. Odpowiedz na pytania.

Gwiazda Pochodzi betlejemska z to krajów piękny Ameryki kwiat. Środkowej. Jest Wyrasta bardzo tam popularna na w wysokość Polsce kilku w metrów. okresie Zwana świąt jest Bożego także Narodzenia. poinsecją.

Jaki kwiat jest popularny w Polsce w okresie Bożego Narodzenia?

Jaką wysokość osiąga ten kwiat w Ameryce Środkowej?

Jaka jest inna nazwa tego kwiatu?

1 Wypisz z wiersza określenia, których użył poeta.

choinka – _____

śnieg – _____

broda świętego Mikołaja – _____

2 W jaki nastrój wprowadza cię ten wiersz? Przedstaw ten nastrój za pomocą barw, którymi pokolorujesz bombkę.

radość zaduma

zachwyt wzruszenie

rozmarzenie smutek

tęsknota żal

zadowolenie

- Podkreśl wyrazy, które określają twój nastrój po przeczytaniu wiersza.

3 Uzupełnij tabelkę wyrazami, które wiążą się z podanymi rzeczownikami. Popatrz na wzór.

przymiotnik	rzeczownik	czasownik
jasna	gwiazdka	świeci
_____	bombki	_____
_____	dzieci	_____
_____	pierniki	_____
_____	łańcuch	_____

1 Pokoloruj wizytówki osób, do których Kora i Wojtek wysłali kartki noworoczne.

ciocia Renia

KUZYNKA RENIA

kuzynka Felusia

wujek Marek

dziadek

BRAT FELEK

dwie babcie

prababcia Renia

ciocia Felusia

wujek Mundzio

2 Wklej wypowiedzi bohaterów opowiadania.

Wojtek _____.

Kora _____!

Lucia _____.

Mama _____?

3 Dokończ rymowanki z życzeniami świątecznymi.

Życzę Ci na święta,

bądź zdrowa

i _____.

W nowym roku,

zawsze, wszędzie

niech Ci w życiu

dobrze _____.

W dniu Bożego Narodzenia

niech się spełnią

Twe _____.

Niech Cię troski omijają,

miłe chwile

_____.

Boże Narodzenie w różnych krajach

Zasady gry **To gra dla dwóch osób. Potrzebne są pionki i kostka.**
Jako pierwszy z pola **START** wyrusza gracz, który wyrzuci większą liczbę punktów. Gracze przesuwają się o tyle pól, ile wskaże liczba wyrzucona na kostce. Kto trafi na pole oznaczone liczbą, udziela odpowiedzi i przesuwa się zgodnie z zasadą:
prawidłowa odpowiedź – **2 pola do przodu**,
błędna odpowiedź – **2 pola do tyłu**.
Wygrywa osoba, która pierwsza dotrze do **METY.**

start

1

Polska potrawa wigilijna to:
a. żurek.
b. rogale marcińskie.
c. karp.

2

Wieczerza wigilijna zaczyna się, gdy:
a. zapieje kogut.
b. zabłyśnie pierwsza gwiazdka.
c. zabiją dzwony.

9

W Rosji prezenty przynosi:
a. Święty Bazyli.
b. Święty Mikołaj.
c. Dziadek Mróz.

8

Francuzi całują bombki w kształcie:
a. słonika.
b. żabki.
c. małpki.

10

Małe flagi są ozdobą choinek w:
a. Danii.
b. Szwecji.
c. Polsce.

11

Na Boże Narodzenie modele statków ustawiano w domach w:
a. Grecji. **b.** Szwecji. **c.** Rosji.

W kalendarzu adwentowym są:

a. 4 okienka.

b. 32 okienka.

c. 24 okienka.

3

3

Śpiewanie kolęd związane jest z:

a. Dniem Wszystkich Świętych.

b. Bożym Narodzeniem.

c. Wielkanocą.

4

4

Przed świętami Bożego Narodzenia pieczemy:

a. faworki.

b. mazurki.

c. pierniki.

6

W Polsce na początku wieczerzy dzielimy się:

a. jajkiem.

b. opłatkiem.

c. pieniędzmi.

5

5

7

6

Zwyczaj ozdabiania choinki zapoczątkowali:

a. Polacy.

b. Włosi.

c. Niemcy.

7

W Polsce kładziemy na stole jedno nakrycie więcej dla:

14

a. Świętego Mikołaja.

b. niespodziewanego gościa.

c. osoby z największym apetytem.

13

14

12

Jultomte przynosi prezenty w:

a. Portugalii.

b. Danii.

c. Szwecji.

12

Białorusini, składając życzenia, dzielą się:

a. prosforą.

b. turrónem.

c. opłatkiem.

13

meta

1 Powiedz, o czym mogą ze sobą rozmawiać Stary i Nowy Rok.

- Wymyśl i napisz nazwę krainy, do której odszedł Stary Rok.

---

2 Przeczytaj tekst. Dokończ ostatnie zdania według własnego pomysłu.

Stary Rok ma długą, siwą brodę, a Nowy – nie ma nawet bródki. Coś do siebie mówią. Dla nas ich mowa jest niezrozumiała. Każdy Rok ma inny nastrój. Stary jest zmęczony i trochę smutny, a Nowy jest w wesołym, radosnym nastroju. Mają też inne stroje.

Stary Rok ubrany jest _____

Strój Nowego Roku jest _____

- Podkreśl wyrazy z **ó** wymiennym oraz wyrazy wyjaśniające ich pisownię.

3 Dokończ podpisywanie rysunków i uzasadnij pisownię wpisanych wyrazów.

dwójka _____ _____ _____

dwoje _____ _____ _____

4 Uzasadnij pisownię podanych wyrazów, tworząc czasowniki.

odwrót – odwraca zbiórka – _____ nawóz – _____

powrót – _____ wybór – _____ otwór – _____

5 Zaznacz drogę do noworocznych fajerwerków. Możesz do nich dojść tylko po polach z wyrazami z **ó** wymiennym.

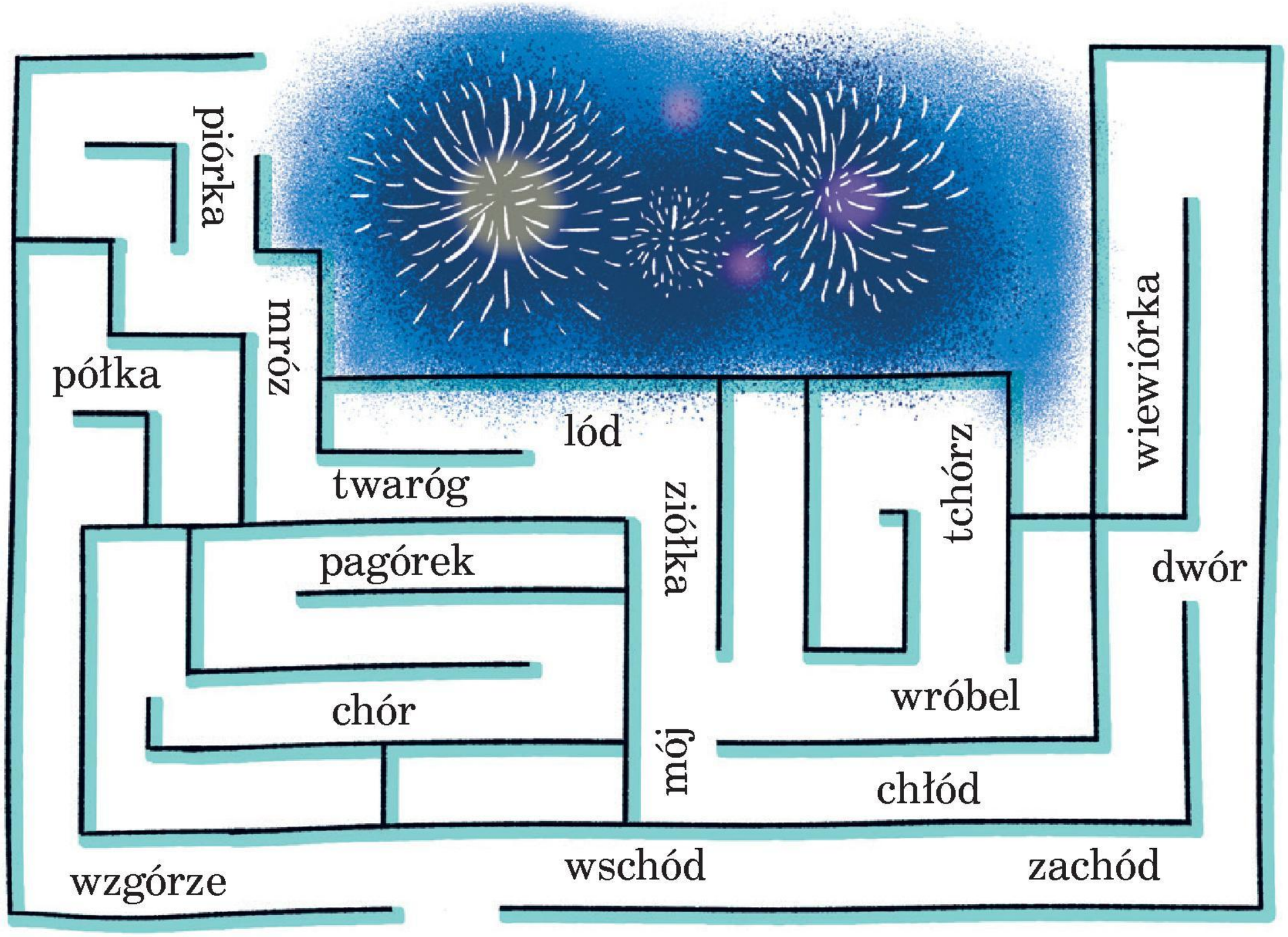

6 Dokończ zdania.

W ubiegłym roku udało mi się _____

W nowym roku planuję _____

1 W zdaniach o balu zwierząt zastąp obrazki wyrazami.

_____ i _____ oraz

_____ udały się do lasu na bal do _____

i _____. Przybyły tam również _____

i _____. Przyjęcie urządzono na wzgórzu obok

_____. Goście _____

zaśpiewali na cześć gospodarzy krótką piosenkę. Przynieśli

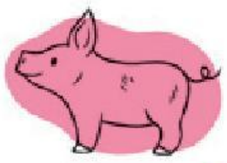 _____ i _____ _____

oraz _____ obranych ze _____

_____. Wszyscy czekali na _____,

która przybyła późno. Jej _____ zatrzasnęła

drzw i zamieniła się w 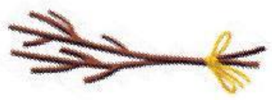 _____, a potem w

_____. Rozzłoszczona wróżka zawinęła ją w

_____ i odłożyła na _____.

Potem wraz z _____ dotarła na przyjęcie.

Właśnie wybierano _____ i _____

balu. Nagle wszyscy zaczęli się _____ ...

2 Gdzie się odbył bal urządzony przez wiewiórkę i królika? Narysuj odpowiedź i podpisz rysunki.

w	na	obok
_____	_____	_____

3 Napisz w kolejności alfabetycznej nazwy zwierząt, które były na balu.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

- Uzupełnij lukę w wyrazie. Najpierw sprawdź w słowniku ortograficznym jego pisownię.

  przepi□rka

4 Z których obrazków zamieszczonych w podręczniku pochodzą pochodzą te fragmenty? Odgadnij i wpisz odpowiednie wyrazy.

_____

_____

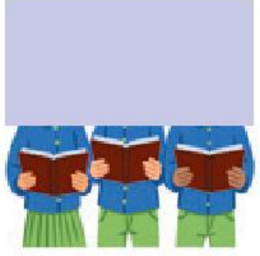

_____

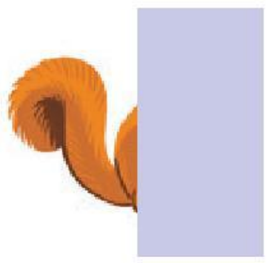

_____

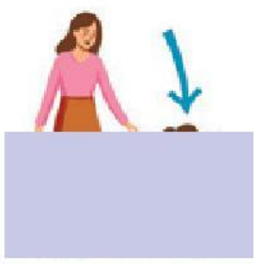

_____

_____

5 Przeczytaj wyrazy z **ó** niewymiennym. Otocz pętlą wyraz, który jest napisany dwa razy.

CHÓRZYSTKA opóźniać *chóralny* tchórzliwy **wzgórze**

skrócony **pożółkły** SKÓRZANY górzysty *źródlana* RÓŻANY

płócienna **zaróżowione**

ogórkowa stchórzyć *tchórzliwy*

spóźnienie **wróżyć**

1 Napisz, jakie noworoczne postanowienie podjął bohater opowiadania „Długopis”.

2 Ułóż odpowiedzi na pytania i zapisz je w zeszycie. Możesz skorzystać z podanych wyrazów.

O co kolega niesłusznie oskarżył Kubę?

zabranie karty | kradzież | przywłaszczenie cudzej własności

Co było skutkiem tego oskarżenia?

zarzuty | docinki | złośliwości kolegów i koleżanek

Co w tej sytuacji mógł czuć posądzony o kradzież chłopiec?

samotność | skrzywdzenie | bezradność | odrzucenie | strach | niechęć do szkoły

Jak postąpił bohater opowiadania?

lekkomyślnie | nierozważnie | nieuczciwie | niewłaściwie

Co zrobił, by naprawić swój błąd?

przeprosić | wyjaśnić | powiedzieć prawdę | przyznać się do błędu

3 Przeczytaj wypowiedzi dzieci. Czy na ich podstawie można ustalić, kto na przerwie przewrócił kolegę? Porozmawiajcie o tym.

Darek: To była Emilka albo Jaś.

Ania: To pewnie Jaś, wczoraj też na kogoś wpadł.

Olek: To chyba Emilka. Ona często jest nieuważna.

Ela: To był chłopiec, więc na pewno Jaś.

1 Uzupełnij metryczkę lektury.

Autor: _____

Tytuł: _____

Ilustrator: _____

Główni bohaterowie: _____

2 Przeczytaj informacje i połącz każdą z nich z właściwą nazwą miejscowości. Na dole dopisz nazwę państwa, w którym rozgrywa się akcja lektury.

Tu zawiadowca po raz pierwszy zobaczył psa.

Z tego miasta wyruszył pociąg, którym przyjechał Lampo.

Miejsce docelowe pociągu, którym przybył Lampo. Stolica kraju.

Mapa _____

● Przeczytaj pytanie i napisz odpowiedź.

W której części Włoch leży Marittima?

_____

_____

_____

3 Przeczytaj o dalszych przygodach psa Lampo i dowiedz się, w jaki sposób są z nimi związane inne miejscowości na mapie.

4 Dokończ przepisywanie fragmentu lektury pasującego do ilustracji.

„Zawiadowca stał w służbowej postawie, wyprężony jak struna. Właśnie podniósł dłoń, aby dać maszyniście sygnał odjazdu.

”

- Jak się nazywa znak na żółtych polach? Wyjaśnijcie, kiedy stosujemy cudzysłów.

5 Pokoloruj pola z wyrazami należącymi do rodziny wyrazu **droga**.

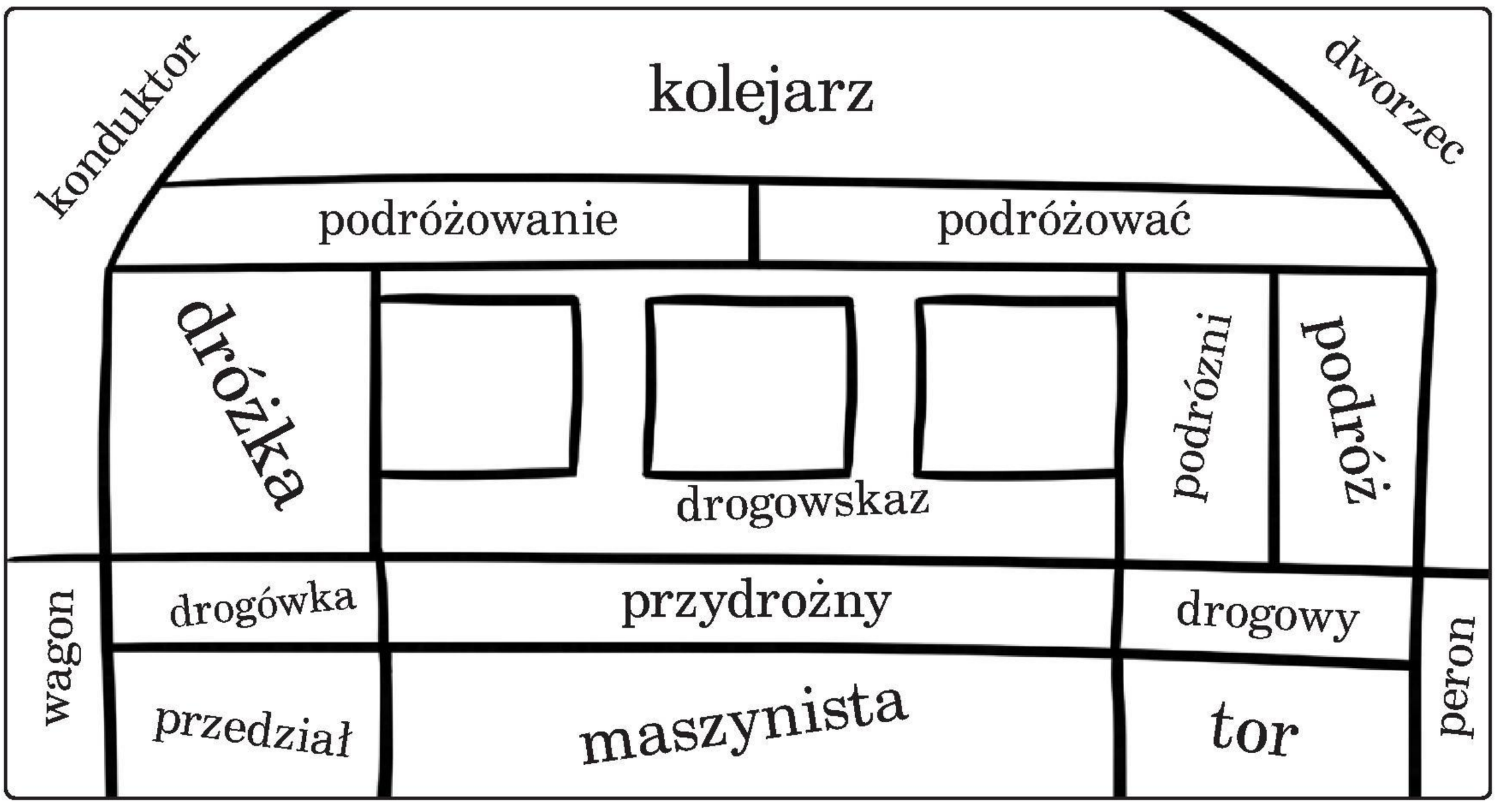

- Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.

podróżuje • podróżują • podróżuję

Ludzie chętnie _____ koleją. Ja też _____ pociągami. Trudno w to uwierzyć, ale Lampo również często _____ koleją.

1 Odszukaj na rysunku elementy, których nazwy to wyrazy z **ó** niewymiennym. Wpisz w okienko ich liczbę. ☐

2 Dorysuj i pokoloruj elementy świątecznej dekoracji rynku – tak, by wszystkie były jednakowe.

3 Przyjrzyj się uważnie ilustracji i uzupełnij dymek z wypowiedzią Starego Roku.

- Odczytaj daty umieszczone na zwoju. Napisz, jakie święta wypadają w tych dniach.

4 Przeczytaj zdania i narysuj trasę wyprawy Rabana, a dowiesz się, w których domach mieszkają dzieci z jego klasy.

Raban postanowił odwiedzić dzieci z klasy i złożyć im noworoczne życzenia. Zaplanował trasę swojej wyprawy tak, że skręca tylko w prawo. Rozpocznie i skończy swoją podróż w tym samym miejscu.

1 Pokoloruj flagi państw i połącz je z właściwymi nazwami.

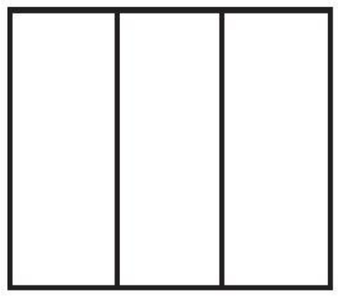

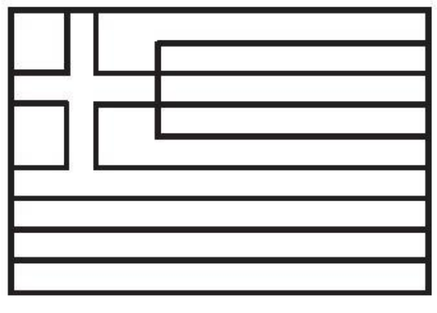

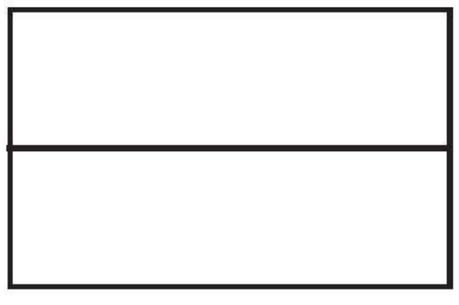

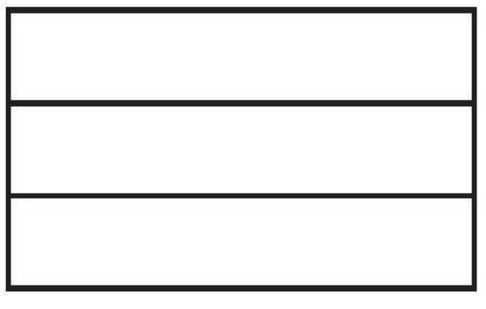

Grecja

Belgia

Litwa

Polska

2 Wklej brakujący fragment ilustracji i napisz nazwę państwa i jego stolicy.

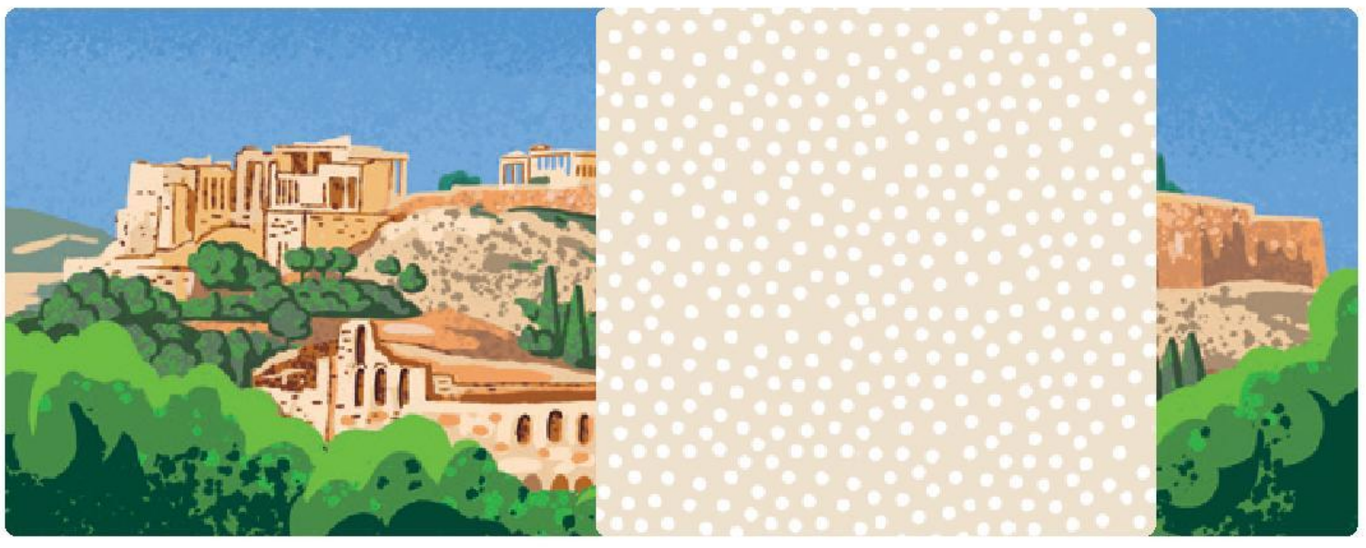

3 Uzupełnij zdania nazwami państw lub miast.

W _____ zobaczymy siedzibę Parlamentu Europejskiego.

_____ znane są z produkcji dobrych samochodów.

Na _____ można zjeść smaczne cepeliny.

4 Połącz zdania wyrazami wybranymi z ramki.

, dlatego • , więc • , ponieważ

Tomek interesuje się piłką nożną. Zna angielskie drużyny.

Kasia kupiła przewodnik. W czasie ferii pojedzie do Czech.

Chcę zwiedzić Norwegię. Chętnie uczę się języka norweskiego.

5 Zapisz nazwy czterech państw europejskich, które chcesz odwiedzić.

6 Znajdź i zapisz kilka informacji o wybranym, innym niż zaprezentowane w podręczniku, państwie europejskim. Narysuj jego flagę.

państwo

stolica

Z czego jest znane ?

1 Napisz, z jakimi informacjami o Hiszpanii kojarzą się rysunki.

2 Odczytaj nazwę państwa i dopisz nazwę jego mieszkańców. Popatrz na wzór.

I a n r
a d l i

Irlandia – **Irlandczycy**

B e l
i g a

a F r a
n c j a

o S c ł
j w a a

3 Uzupełnij zdania odpowiednimi przymiotnikami.

Na lekcji oglądaliśmy zdjęcia **europejskich** budowli.
Europa

Chłopcom podobał się _____ stadion.
Hiszpania

Dziewczyny podziwiały _____ zamek w Trokach.
Litwa

Mnie zachwyciło _____ Koloseum.
Włochy

1 Połącz w pary przymiotniki o podobnym znaczeniu.

duże · mocny · niewielki · ogromne · szczupłe · sprytny · mały · ospały · silny · miękki · puszysty · chude · leniwy · pocieszny · mądry · zabawny

2 Dopisz po jednym przymiotniku potrzebnym do opisu kota.

głowa – _____ ogon – _____

oczy – _____ łapy – _____

uszy – _____ sierść – _____

pysk – _____ wąsy – _____

3 Podpisz zdjęcia wyrazami z ramki.

kot • pies • łapsko • kotek • psisko • łapa • piesek • łapka • kocisko

1 Na podstawie wiersza otocz pętlą zwierzęta, które chłopiec spotkałby w oceanie.

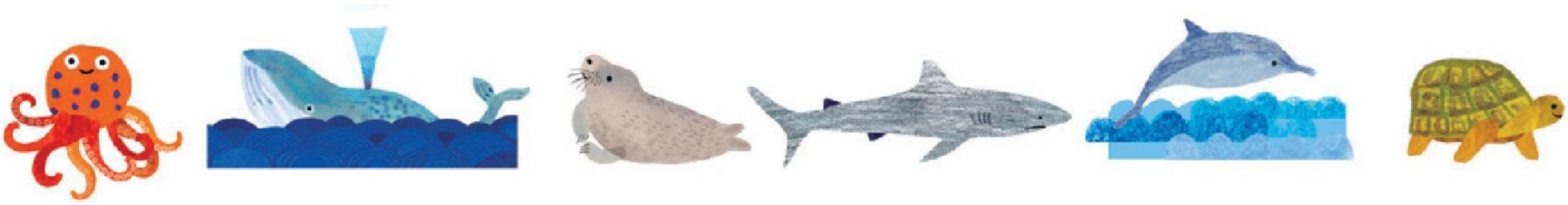

- Dokończ zdanie.

Chłopiec spotkałby w oceanie _____

2 Dokończ zdania.

W czasie ferii poleciałabym/poleciałbym _____

Jutro chętnie poszedłbym/poszłabym _____

Wieczorem obejrzałbym/obejrzałabym _____

- Podkreśl cząstkę **-bym** w czasownikach.

3 Dokończ rysunek według własnego pomysłu.

- Nadaj tytuł swojemu rysunkowi.

4 Dokończ pytanie zaczynające się od podanych słów.

Co by było, gdyby

- Odpowiedz na to pytanie.

5 Napisz, jaką wiadomość możemy odczytać z rysunku na skale.

6 Wyobraź sobie, co może się znajdować za tajemniczą bramą. Opisz to.

1 Przeczytaj tekst.

Chłopcy z naszej klasy interesują się piłką nożną. Ciągle dyskutują o różnych europejskich drużynach. Kolekcjonują ich zdjęcia. Na przerwach wyjmują albumy i z dumą pokazują fotografie piłkarzy z Polski, Hiszpanii, Niemiec i Chorwacji. Józek uważa, że najlepiej zna się na piłce nożnej, bo trenuje w klubie sportowym i reprezentuje szkołę w zawodach. Trener często mówi, że ma talent. Dziewczynki też lubią piłkę nożną. Chętnie kibicują chłopcom w czasie rozgrywek.

- Ułóż pytanie do zdania.

Chłopcy z naszej klasy interesują się piłką nożną.

- Na podstawie tekstu zaznacz, co chłopcy oglądali na przerwie.

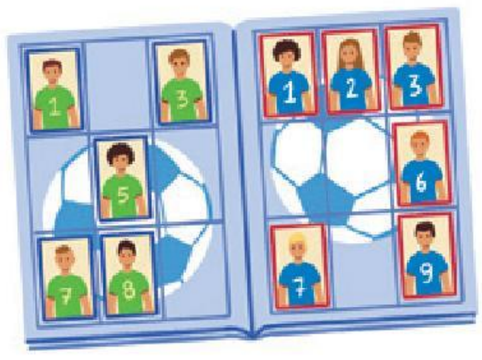

- Zapisz nazwy państw wymienionych w tekście.

- Ile wyrazów jest zakończonych na **-ują**, a ile na **-uje**? Odszukaj je w tekście i otocz pętlą właściwą odpowiedź.

ują	uje
5	2

ują	uje
7	1

ują	uje
6	2

ują	uje
5	3

- Wypisz z tekstu wyrazy z **ó** niewymiennym.

2 Uzupełnij zdania wyrazami z **u** lub **ó.**

____lubionym miejscem wypoczynk____ taty są g____ry.

Wsp____lnie z c____rką ____stalili, że w styczni____ tego rok____

spędzą ____rlop w hotel____ w Białym Dunajc____.

3 Zapisz nazwy rysunków w kolejności alfabetycznej.

4 Uzasadnij pisownię wyrazów z **ch**. Popatrz na wzór.

paluchy, **bo** paluszki feriach, **bo** na końcu wyrazu

cicho _____

trochę _____

na półkach _____

uśmiecha się _____

w książkach _____

mucha _____

5 Dopisz do każdego rzeczownika pasujący przymiotnik.

ciepły • ciepła • ciepłe • szybki • szybka • szybkie

mleko _____ herbata _____ obiad _____

jeleń _____ źrebiątko _____ sarna _____

6 Wpisz małą lub wielką literę.

Mam na imię L l ☐ajosz. Jestem W w ☐ęgrem.

Mój K k ☐raj leży w E e ☐uropie. Mieszkam w B b ☐udapeszcie, stolicy W w ☐ęgier. Chętnie nauczę się P p ☐olskiego, bo chcę odwiedzić przyjaciół z P p ☐olski.

7 Połącz wyrazy o podobnym znaczeniu.

żaglowiec podróżnik kraj kolejka samochód

turysta państwo statek auto pociąg

8 Połącz zdania za pomocą wyrazu wybranego z ramki.

i • , więc • , ale

Dzieci wyjrzały przez okno. Zobaczyły śnieg.

Chciały zjeżdżać z górki. Sanki były zepsute.

Nie miały innych. Postanowiły ulepić bałwana.

9 Odszukaj w zdaniach **rzeczowniki**, **czasowniki** i **przymiotniki**. Wpisz po trzy przykłady.

Tola i Olek lubią zimowe wyjazdy w góry, bo tam leży dużo białego śniegu. Spacerują po szlakach i nie przeszkadza im silny mróz.

rzeczownik	czasownik	przymiotnik

10 Ułóż trzy zdania na temat ilustracji i je zapisz.

Ile masz przyklejonych ★? Otocz je pętlą i policz.

1 W życzeniach pojawiło się za dużo wyrazów. Skreśl te, które – według ciebie – są zbędne.

Pułtusk, sobota 21 stycznia 2023 roku

Kochana Miła Droga Babciu!

Z okazji Twojego święta Dnia Babci życzę Ci dużo dobrego zdrowia, żebyś nie chorowała, życzę pomyślności, powodzenia, długich lat życia, uśmiechu, radości, spełnienia marzeń, planów, zamiarów.

Twój kochający Cię wnuczek

- W odpowiednich miejscach kartki wklej informacje, które należy umieścić, pisząc życzenia.

2 Przeczytaj zdanie. O kim ono mówi?

Moja babcia tańczyła w zespole ludowym.

- Zmień treść zdania tak, żeby mówiło o dziadku.

- Zmień treść zdania tak, żeby mówiło o babciach.

3 Przeczytaj treść rozmowy wnuczka z dziadkiem.

Wojtek zapytał dziadka, co w jego wieku robił po lekcjach. Dziadek powiedział, że grał w ping-ponga. Wnuczek chciał wiedzieć, gdzie dziadek trenował. Dowiedział się, że dziadek grał z bratem w domu.

- Zapisz wypowiedzi wnuczka i dziadka w postaci dialogu. Przed wypowiedziami każdej z osób postaw kreski.

– Dziadku,

4 Podziel każde zdanie na dwa. Zapisz otrzymane zdania. Popatrz na wzór.

Babcia niedługo wyjeżdża **, więc** szybko się pakuje.
Babcia niedługo wyjeżdża. Babcia szybko się pakuje.

Dziadek ogląda różne filmy, a babcia czyta różne książki.

Wnuczek nie odwiedził dziadków, bo zachorował na grypę.

1 Połącz imię każdej osoby z wyjaśnieniem, kim jest ta osoba.

Adele	starsza siostra Adele	syn zawiadowcy	Pietro
stary owczarz	Roberto	najmłodsza córka zawiadowcy	Gina

2 Uzupełnij w krzyżówce brakujące hasła lub opisy haseł związanych z historią psa Lampo.

1.									
		2.	M	a	r	i	t	t	i	m	a
		3.							
			4.	A	d	e	l	e	
		5.	P	i	o	m	b	i	n	o
	6.								

1. Włoskie znaczenie imienia psa Lampo.

2. _____

3. Zajęcie człowieka, który zaopiekował się rannym Lampo.

4. _____

5. _____

6. Nazwa wyspy, na którą wysłano psa.

● Wpisz hasło i przeczytaj zdanie.

Włochy i _____ to nazwy tego samego państwa.

3 Przekształć podpisy do ilustracji w zdania. Popatrz na wzór.

Przybycie psa do Marittimy.

Pies przybywa do Marittimy.

Przyjaźń psa z zawiadowcą stacji.

Podróże Lampo do różnych miejscowości.

Wypadek psa na stacji Paola.

Uratowanie Lampo przez owczarza i jego żonę

Wysłanie psa do Palermo przez zawiadowcę.

Powrót wycieńczonego psa z Sycylii do Marittimy.

Uratowanie przez Lampo małej Adele.

1 Przeczytaj plan opisu psa Lampo. W puste pola wklej odpowiednie określenia.

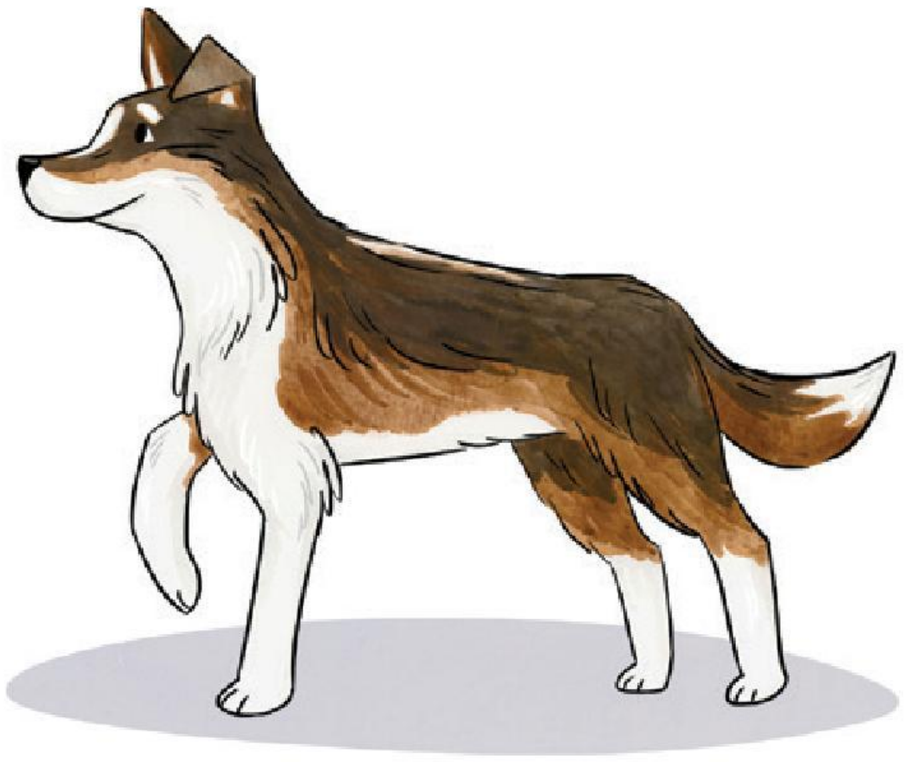

Kogo opisujemy?

pies Lampo

Skąd pochodził?

środkowe Włochy

Jak wyglądał?

Jakiej był wielkości, jak był zbudowany, jakiego koloru miał sierść?

średniej wielkości, trochę podobny do ____,

trochę do ____, jedno ucho ____,

drugie ____, oczy ____,

na grzbiecie ____

Jaki był Lampo? Jakie miał cechy, usposobienie?

zawsze wracał do zawiadowcy – ____

zżył się z zawiadowcą i jego rodziną – ____

stał się znany w całej Italii – ____

uratował Adele – ____

lubił podróżować – ____

Moja ocena tytułowego bohatera książki

- Napisz w zeszycie opis Lampo według podanego planu. Zacznij od napisania tytułu.

1 Pokoloruj tym samym kolorem ramki z wyjaśnieniami wyróżnionych w tekście powiedzeń.

Jarek wyglądał jak zbity pies. Był zmarznięty i obolały.
– Pogoda pod psem – powiedział. – Na dodatek w autobusie spotkałem Olka. Jak wiadomo, żyjemy jak pies z kotem. Olek mówił, że właśnie wraca z biwaku w lesie. Na pewno łgał jak pies. Taki francuski piesek dobrze czuje się tylko w ciepłym pokoju.

stale się kłócimy	ktoś delikatny, kapryśny	
kłamał	brzydka pogoda	wyglądał biednie, fatalnie

2 Ułóż i zapisz trzy pytania do ilustracji. Skorzystaj z wyrazów wybranych z ramki.

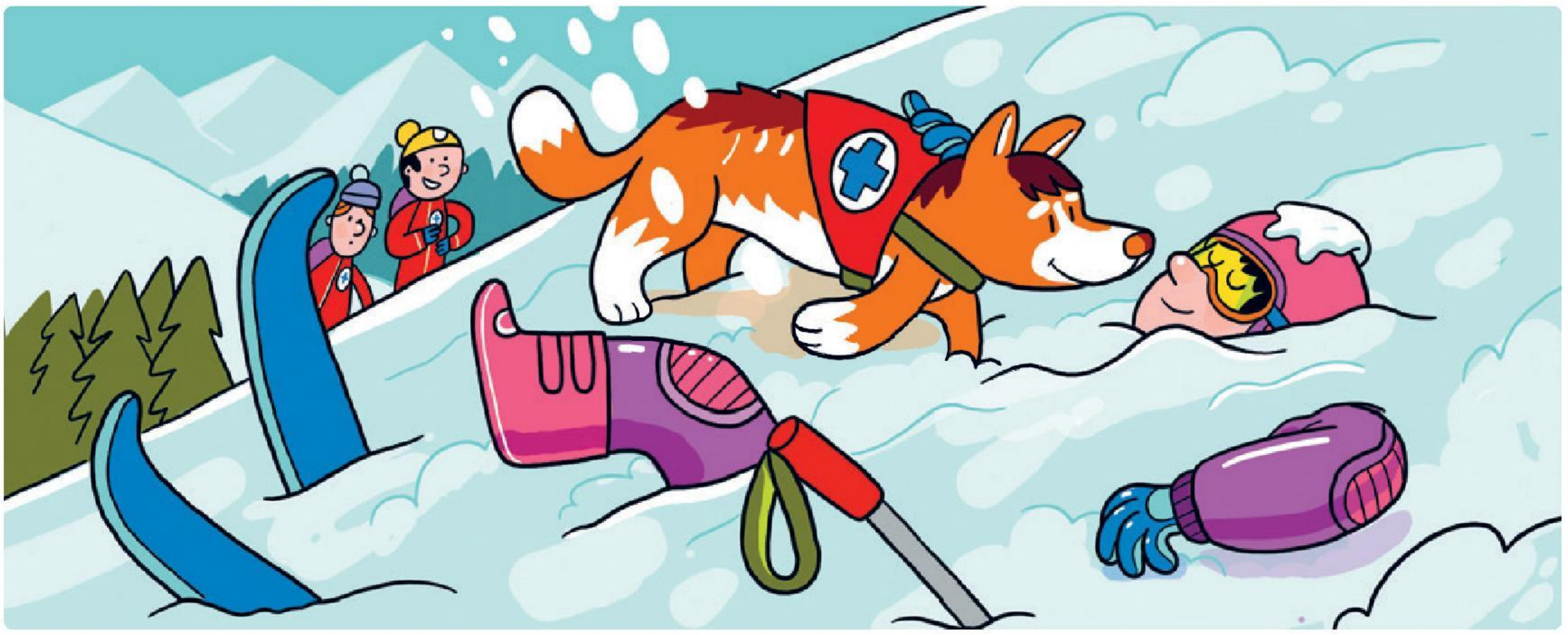

co? • gdzie? • kiedy? • kto? • jak? • dlaczego?

1 Dokończ wskazówki mówiące o tym, jak należy postępować w przedstawionych sytuacjach.

Bezpieczne zimowe zabawy

* Przed wyjściem z domu sprawdzamy _____

_____

* Nie ślizgamy się _____

* Wybieramy górkę oddaloną _____
* Zjeżdżamy w miejscu _____
* Zachowujemy odpowiednią _____

* Nie wchodzimy na _____

_____

* Głowę ochraniamy _____
* Nosimy widoczne _____
* Zakładamy _____
* Przemarznięte ręce _____

* Nie rzucamy śnieżkami w _____

_____

2 Dokończ zdanie o bezpiecznym miejscu zabaw zimowych w twojej okolicy.

W mojej okolicy zimą

3 Przyjrzyj się ilustracji i przeczytaj zdania. Jak myślisz, o czym mogą rozmawiać dzieci?

Olek idzie na łyżwy. Marta wybiera się na sanki. Tomek szybko wraca do domu, żeby się rozgrzać.

- Napisz wymyśloną rozmowę dzieci przedstawionych na ilustracji. Możesz zacząć od podanego zdania.

– Cześć, Olku. Może pójdziesz ze mną na sanki?

Spis treści

X Dawniej i dziś

46. Polegać jak na Zawiszy 4
Na podstawie opowiadania łączenie portretów dzieci z ich rycerskim zachowanie. Podawanie imienia osoby, która zachowuje się rycersko. Na podstawie opowiadania układanie i zapisywania zasad rycerskiego zachowania. Kolorowanie powiedzenia i jego wyjaśnienia. Układanie z sylab i zapisywanie w zeszycie wyrazów z rodziny rycerz. Wpisywanie do diagramu wyrazów ze spółgłoskami miękkimi. Uzupełnianie zdań wyrazami z diagramu.

47. Przed wiekami 6
Rysowanie tarczy zgodnie z opisem. Dopisywanie przymiotników do podanych elementów tarczy.

48. Ciągle pada, kropi, mży 7
Na podstawie wiersza pisanie co znaczą słowa poety. Opowiadanie o pogodzie z wykorzystaniem podanych wyrazów. Pisanie odpowiedzi na pytania według własnego pomysłu. Układanie i zapisywanie „poetyckich" zdań o jesieni. Podkreślanie w ciągu liter rzeczowników i psujących do nich przymiotników oraz zapisywanie ich zgodnie z rodzajem.

49. Czasem burza nas oburza 9
Układanie zdań z jak największą liczbą wyrazów z **rz** niewymiennym. Wpisywanie wyrazów w liczbie mnogiej. Tworzenie przymiotników od podanych rzeczowników. Wpisywanie do diagramu wyrazów z **rz** w kolejności alfabetycznej. Kolorowanie na rysunku pól z wyrazami z cząstkę **rzut**. Układanie nazw instytucji i obiektów, które w nazwie mają **rz** niewymienne.

50. Turniej rycerski.....11
Łamigłówki

XI Co nam w sercu gra?

51. Okazujemy wdzięczność 13
Udzielanie odpowiedzi na pytania do tekstu. Uzupełnianie zdań wyrazami określającymi czas wykonania czynności. Zapisywanie komu i za co jesteśmy wdzięczni. Tworzenie zdań złożonych poprzez połączenie pasujących do siebie zdań pojedynczych właściwymi spójnikami. Kończenie zdań według własnego pomysłu.

52. Nie warto się poddawać 15
Czytam i rozumiem – sprawdzenie rozumienia cicho czytanego tekstu z podręcznika. Wskazywanie cech potrzebnych do osiągnięcia wyznaczonego celu. Układanie zdań z rozrzuconych wyrazów. Wypisywanie z tekstu wyrazów z **ó** wymiennym i niewymiennym.

53. Dziewczynka z parku – drugie spotkanie z lekturą 17
Łączenie bohaterów książki z przykładami ich zachowania. Wpisywanie w luki w zdaniach wyrazu „wspomnienia", czytanie utworzonych zdań. Wyjaśnianie sformułowań użytych w książce. Wklejanie podpisów pod rysunkami. Uzupełnianie zdania o sekrecie Andzi. Wybieranie określeń pasujących do bohaterów. Układanie zdań pasujących do ilustracji.

54. Nie traćmy głowy 20
Odgadywanie znanych powiedzeń z wyrazem „głowa" i wyrazem „strach". Układanie wyrazów w kolejności alfabetycznej wg drugiej litery.

55. Rozwijamy wyobraźnię.....21
Określanie, z czym się kojarzy i jakie wywołuje uczucia obraz z podręcznika. Kolorowanie rysunku wg własnego pomysłu, kończenie zdań opisujących rysunek.

XII Dbamy o siebie i innych

56. Skąd się wzięły pierniki? 22
Ustalenie kolejności wydarzeń w legendzie o toruńskich piernikach. Wielka litera i cudzysłów w pisowni tytułów. Wyjaśnienie powiedzenia, co ma piernik do wiatraka. Utrwalenie pisowni wyrazów z ch na końcu.

57. Mleczny zawrót głowy 24
Wyodrębnienie bohaterek, malowanie rysunków na podstawie przeczytanych zdań. Dobieranie pasującego przymiotnika. Wyszukiwanie w tekście produktów mlecznych. Czytanie ze zrozumieniem przepisu na twarożek. Numerowanie kolejnych etapów powstawania produktu i wyjaśnienie jak powstaje serwatka. Tworzenie i zapisywanie wyrazów zawierających sylabę **-ser**. Łączenie zdań pojedynczych za pomocą spójników: **i**, **albo**, **ale**.

58. Dzieci z Bullerbyn – pierwsze spotkanie z lekturą 26
Opracowanie metryczki lektury. Wyodrębnienie bohaterów na podstawie cicho czytanych zdań oraz uzupełnianie zdania na temat miejsca akcji. Układanie odpowiedzi na pytania na podstawie wysłuchanego tekstu.

59. W oczekiwaniu na Świętego Mikołaja 28
Wskazywanie informacji pasujących do Mikołaja z Miry. Wyszukiwanie potrzebnych informacji w ogłoszeniu. Sprawdzenie w Internecie komu pomaga UNICEF. Czym zajmuje się wolontariusz? Utrwalenie pisowni czasowników zakończonych na **-uje**,**-uję**, **-ują**.

60. Sprawdzamy, czy potrafimy 30
Czy to już umiem? Ćwiczenia do samokontroli

XIII Pomagamy

61. Sztuka zapraszania.....33
Podkreślanie na zaproszeniach elementów, którymi różnią się teksty. Uzupełnianie zdań o zaproszeniach. Łączenie sfomułowań z odpowiednimi zaproszeniami. Podkreślanie **ch** w rymowance. Podpisywanie rysunków i dopisywanie zdrobnień. Przepisywanie zdań, zamieniając podkreślone wyrazy w liczbie pojedynczej na liczbę mnogą. Kończenie zdań, wyrazami z **ch** na końcu.

62. Pomagamy innym w potrzebie 35
Kończenie zdań na podstawie tekstu i ilustracji z podręcznika. Pisanie o tym, jak czują się ludzie, którzy pomagają innym. Uzupełnianie zdania, zastępując obrazki wyrazami zdrobniałymi.

63. Głodne ptaki.....36
Zaznaczanie właściwych zakończeń zdań. Układanie hasła z pokolorowanych sylab. Uzupełnianie zdań opisujących szkolną choinkę. Układanie z podanych wyrazów zasad dokarmiania ptaków. Na podstawie zdjęć pisanie, czym można dokarmiać ptaki zimą, a czym nie wolno tego robić.

64. Dzieci z Bullerbyn – drugie spotkanie z lekturą 38
Zapisywanie, kto opowiada przygody dzieci z Bullerbyn. Podpisywanie obrazków nazwami zabaw. Opisywanie najciekawszej zabawy dzieci z Bullerbyn. Podpisywanie rysunków zwierząt imionami ich właścicieli. Uzupełnianie planu opowiadania o tym, jak Olle dostał psa. Pisanie w zeszycie planu wybranej przygody dzieci.

65. Dzieci z Bullerbyn – trzecie spotkanie z lekturą 40
Uzupełnianie listu do dzieci z Bullerbyn. Pisanie, co dzieci chciałyby robić w Bullerbyn, gdyby mogły tam pojechać. Rozwiązywanie krzyżówki i zapisywanie hasła. Pisanie w zeszycie, czy podobała się książka.

XIV W oczekiwaniu na Boże Narodzenie

66. Świąteczne zwyczaje w różnych krajach 42
Pisanie nazw krajów przy podanych zwyczajach świątecznych. Wklejanie podpisów pod rysunkami przedstawiającymi etapy świętowania w Bullerbyn. Zapisywanie, kto w Szwecji przynosi dzieciom prezenty.

67. Uważnie czytamy 44
Sztuka czytania. Zgadywanie treści tekstu na podstawie rysunku. Odpowiadanie na pytania po wcześniejszym podkreślaniu w tekście ważnych informacji. Odgadywanie częściowo zapisanych wyrazów. Czytanie zgodnie z instrukcją, zapisywanie odpowiedzi na pytania.

68. Niezwykłe święta 46
Wypisywanie określeń poetyckich z wiersza. Określanie jego nastroju za pomocą kolorów i wybranych wyrazów. Dopisywanie do podanych rzeczowników pasujących czasowników i przymiotników.

69. Życzenia się spełniają.....47
Wskazywanie osób, do których bohaterowie opowiadania wysłali życzenia. Uzupełnianie dialogu zdaniami z wyklejanki. Układanie rymowanki z życzeniami świątecznymi.

70. Klasowa Wigilia..... 48
Świąteczna gra. Znamy zwyczaje związane ze świętami Bożego Narodzenia.

XV Witamy Nowy Rok

71. Z Nowym Rokiem żwawym krokiem 50
Wymyślanie, o czym mogą rozmawiać Stary i Nowy Rok oraz nazwy krainy, do której udał się odchodzący rok. Kończenie zdań na temat ich strojów. Utrwalenie pisowni wyrazów z **ó** wymiennym. Kończenie zdań na temat noworocznych planów i osiągnieć z minionego roku.

72. Leśny bal 52
Utrwalenie pisowni wyrazów z **ó** niewymiennym.

73. Noworoczne postanowienia 54
Zapisywanie noworocznego postanowienia bohatera opowiadania „Długopis" oraz ocena jego postepowania na podstawie pytań i zgromadzonych wyrazów. Czytanie ze zrozumieniem zdań - ustalenie, które dziecko kłamie.

74. O psie, który jeździł koleją – pierwsze spotkanie z lekturą 55
Uzupełnienie metryczki lektury, wskazywanie miejsca na mapie miejsca akcji oraz nazw miejscowości, które odwiedził pies. Wyszukiwanie i przepisywanie fragmentu tekstu pasującego do ilustracji. Wyodrębnienie wyrazów należących do rodziny wyrazu droga. Uzupełnianie zdań czasownikami: **podróżuje podróżują, podróżuję**.

75. Noworoczne zabawy.....57
Łamigłówki

XVI Europa i Europejczycy

76. Państwa w Europie 59
Kolorowanie flag podanych państw. Wklejanie brakujących elementów europejskich zabytków i zapisywanie nazw stolic, w których się znajdują. Uzupełnianie zdań nazwami państw lub miast. Łączenie zdań wybranymi wyrazami z ramki. Pisanie nazw czterech państw europejskich, które dzieci chcą odwiedzić. Pisanie kilku informacji o wybranym, innym niż zaprezentowanym w podręczniku, państwie europejskim.

77. Jesteśmy Europejczykami 61
Pisanie z jakimi informacjami o Hiszpanii kojarzą się rysunki. Odczytywanie z podanych liter nazw państw i dopisywanie nazw ich mieszkańców. Uzupełnianie zdań odpowiednimi przymiotnikami.

78. Zwierzęta Europy.....62
Łączenie w pary przymiotników o podobnym znaczeniu. Dopisywanie po jednym przymiotniku potrzebnym do opisu kota. Podpisywanie zdjęć wyrazami podstawowymi, zdrobnieniami, zgrubieniami.

79. Podróż do krainy wyobraźni 63
Otaczanie pętlą zwierząt, których nazwa jest w wierszu. Kończenie zdań z czasownikami zakończonymi na **- bym.** Dorysowanie elementów rysunku według własnego pomysłu. Nadawanie tytułu swojej pracy. Kończenie pytania i udzielaniu na nie odpowiedzi. Odczytywanie rysunku naskalnego. Zapisywanie co może znajdować się za bramą.

80. Chcemy poznawać inne kraje..... 65
Czy to już umiem? Przed sprawdzianem – ćwiczenia do samokontroli

XVII Poznajemy ciekawe historie

81. Herbatka dla babci i dziadka.....69
Skreślanie zbędnych wyrazów w życzeniach. Wklejanie we właściwym miejscu informacji, które należy umieścić na kartce z życzeniami. Zmienianie formy wyrazów w zdaniu po zmianie liczby i rodzaju podmiotu. Zapisywanie treści rozmowy dziadka z wnuczkiem w postaci dialogu. Rozdzielanie zdań złożonych na zdania pojedyncze.

82. O psie, który jeździł koleją – drugie spotkanie z lekturą 71
Określanie, kim byli bohaterowie lektury. Rozwiazywanie krzyżówki, odgadywanie podanych haseł i uzupełnianie brakujących opisów. Przekształcanie i zapisywanie równoważników zdań w postaci zdań oznajmujących.

83. Niezwykłe psy 74
Trzecie spotkanie z lekturą. Uzupełnianie planu opisu psa określeniami z wyklejanki. Samodzielne ułożenie zdania oceniającego tytułowego bohatera.

84. Lubimy dobre zakończenia 75
Łączenie powiedzeń związanych z psami z ich wyjaśnieniami. Układanie pytań pasujących do rysunku.

85. Bezpieczna zima.....76
Uzupełnianie wskazówek, jak należy się zachować w podanych sytuacjach. Układanie zdania o bezpiecznym miejscu zabaw w okolicy. Wymyślanie i zapisywanie możliwej rozmowy dzieci przedstawionych na rysunku.

Ilustracje i zdjęcia na okładce: s. 1: Paweł Olszewski (postać 3D), Przemysław Surma; s. 4: Shutterstock.

Ilustracje: Magda Bury: s. 31, 43/ćw. 3, 47, 48-49, 51, 59/ćw. 1; Joanna Czaplewska: s. 20, 28/ćw. 1, 44/ćw. 1, 50, 64/ćw. 5; Anita Graboś: s. 6, 21, 24/ćw. 3, 25/ćw. 4, 28/ćw. 2, 57-58, 77; Olga Kawacińska: s. 35, 52, 53, 59/ćw. 2, 65, 66; Ewa Kownacka: s. 7, 10/ćw. 5, 17, 19, 23, 25/ćw. 5, 29, 37, 42, 46, 56, 64/ćw. 6, 71, 72, 73, 74; Maciej Łazowski: s. 15; Ewa Poklewska-Koziełło: s. 61, 63; Monika Rejkowska: s. 5, 9, 24/ćw. 1; Anna Simeone: s. 13/ćw. 1; Przemysław Surma: s. 75; Agnieszka Świejkowska: s. 26, 27, 38, 39, 41, 43/ćw. 2; Adam Tokarski: s. 11, 12; Maciej Trzepałka: s. 10/ćw. 6, 34, 68, 76; Zuzanna Wollny: s. 22.

Zdjęcia: Shutterstock.

Ilustracje, grafiki i zdjęcia w montażach z agencji Shutterstock: ss. 4 (ramka; kartka); s. 30 (kartka; zimowa ilustracja); s. 31-32 (kartka); s. 65-68 (kartka-tło).

Źródło tekstu wiersza Józefa Czechowicza „ Zima”:
s. 30. „Wybór wierszy okolicznościowych dla klas I–III”, WSiP, Warszawa 1999

Wydawnictwo Nowa Era oświadcza, że podjęło starania, mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwo Nowa Era, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępuje zgodnie z art. 29 ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Nowa Era oświadcza, że jest jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w przypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.